

Projednáno a schváleno
radou MěstNV v Kolíně
dne 29. 4. 1986.

KRONIKA
MĚSTA KOLÍNA

1984

DÍL II.

V Ý S T A V B A M Ě S T A

Stavební práce, ať už výstavba bytů, objektů občanské vybavenosti nebo výstavby průmyslových podniků, provedená v roce 1984 ve městě Kolíně, byla svým rozsahem zcela nedostatečná a neodpovídala velikosti a významu města Kolína. Nedostatečná výstavba bytů byla také příčinou toho, že letos opět nastal úbytek počtu obyvatel našeho města, jen za první tři čtvrtletí ubylo 93 obyvatel.

Na území celého kolínského okresu bylo v roce 1984 provedeno za 564 252 000,-- Kčs investičních prací a dodávek a plánovaný úkol byl splněn na 102,7 %. Z celkové částky investic bylo za 284 miliónů korun stavebních prací, ostatní investiční náklady byly vynaloženy na

ostatní práce a dodávky. Hodnota všech nových základních prostředků, uvedených do provozu v roce 1984 a získaných investiční výstavbou, činila v kolínském okrese 494 miliónů korun.

Nejvíce v okrese investovaly organizace, spadající do rezortu ministerstva zemědělství a výživy, které provedly investiční výstavbu za 255,3 miliónu korun a představely téměř polovinu z celkové částky, vynaložené v roce 1984 v kolínském okrese na investiční výstavbu. Z tohoto objemu investičních nákladů ministerstva zemědělství a výživy bylo v Kolíně letos vynaloženo 87 miliónů korun na dostavbu droždárny, zahájenou již v roce 1979.

Z ostatních rezortů, investujících ve větší míře v kolínském okrese, to byly organizace patřící do správy Středočeského krajského národního výboru v Praze, především Krajský investorský útvar, který letos provedl za 92,2 miliónů korun investičních prací a dodávek; týkaly se bytové výstavby v Kolíně, Českém Brodě, Plaňanech a Žiželicích.

Organizace Federálního ministerstva elektrotechnického průmyslu proinvestovaly v roce 1984 v okrese 41,7 miliónu korun. Největší z akcí tohoto ministerstva byla rozestavěná hala M5 v kolínské Tesle o rozpočtových nákladech 41,3 miliónu korun, jejíž výstavba byla zahájena v roce 1983 a má být dokončena v příštím roce.

Organizace ministerstva průmyslu České socialistické republiky proinvestovaly v kolínském okrese v roce 1984 celkem 36 miliónů korun. Rozestavěna byla stavba intenzi-

fikace výroby fenylchlorsilanu v Lužebních závodech v Kolíně o celkových rozpočtových nákladech 28,7 miliónu korun, zahájená v roce 1982 s termínem dokončení v roce 1985.

Z dalších rezortů to bylo ještě Federální ministerstvo paliv a energetiky, které investovalo v kolínském okrese letos 20 miliónů korun. Z jeho staveb byly v závěru roku 1983 v Kolíně dokončeny dvě, a to nový kotel na výrobu 50 tun páry za hodinu v Elektrárně Zálabí o rozpočtových nákladech 30 miliónů korun a mobilní výrobná páry v areálu plaveckého stadiónu v Kolíně o rozpočtových nákladech 8,9 miliónu korun. Z větších staveb ministerstva stavebnictví byla letos dokončena ubytovna pracovníků ve stavebnictví na Veltrubské ulici na Zálabí o rozpočtových nákladech 6,7 miliónu korun.

Celkem bylo letos v kolínském okrese dokončeno sedm staveb o rozpočtových nákladech 69,3 miliónu korun a ke konci roku 1984 jich bylo 28 rozestavěno s celkovým rozpočtovým nákladem 905,2 miliónu korun.

Pro město a jeho další růst je důležitá především výstavba nových bytů, která by rozšířila bytový fond města a vytvořila tak podmínky pro opětovné zvyšování počtu jeho obyvatel. Bytová výstavba ve městě byla letos realizována pouze ve dvou formách, a to dodavatelskou výstavbou obytných domů a individuální výstavbou rodinných domů. Družstevní výstavba svépomocí stagnovala.

Pro dodavatelskou výstavbu prováděnou národním podnikem Průmstav Praha, závod Kolín, je využíváno volných

ploch, které vznikly likvidací panelárny, a dalších volných ploch v centru sídliště. V prostoru bývalé panelárny byly bloky čís. 159 o 69 bytových jednotkách a čís. 160 o 46 bytech již dokončeny a předány do užívání. Blok čís. 161 o 69 bytových jednotkách měl letos provedenu jen hrubou stavbu a má být dokončen v příštím roce. V prostoru centra sídliště se konečně začal stavět blok číslo 116 o 90 bytech jako výškový dům v rámci experimentálního úkolu. Celkový náklad na tento objekt, ve kterém bude přízemí využito pro zřízení lékárny, je 36 289 000,-- Kčs. Dokončen má být v roce 1986. Vedle tohoto výškového domu podél Tyršovy ulice směrem k Voskresenské ulici bude v příštím roce zahájena výstavba restaurace.

Další bytová výstavba byla plánována na zálabském předmostí, kterou měly být doplněny a ukončeny dosavadní domovní bloky po obou stranách ulice Antonína Kaliny, postavené před druhou světovou válkou. Plánovalo se zde pět staveb o celkovém počtu 84 bytů se zahájením stavby v roce 1986 a dokončením v roce 1987. V přízemí těchto domů budou provozní místnosti obchodů a služeb. V prostoru dnešního sportoviště "Kalcovka" budou vystavěny tři bloky domů, každý s 81 byty. Stavba má být započata v roce 1986 a dokončena v roce 1988. Do tohoto roku má být tedy na Zálabí vystavěno celkem 327 bytů a dokončena tak dnešní již padesát let trvající chaotická výstavba, hyzdící toto prostředí zálabského předmostí, pozůstatek to soukromého podnikání dřívějších dob.

Součástí výstavby na zálabském předmostí má být i vy-

budování samostatného objektu nákupního střediska v prostoru ulice Na louži. Jeho stavba má být zahájena v roce 1986 a dokončena také v roce 1988.

Na příkaz Středočeského krajského národního výboru v Praze byla prověřována možnost zahuštění dosavadního sídliště v Kolíně II ve dvou lokalitách. V prvním uvažovaném prostoru u svobodárny Okresního ústavu národního zdraví se jevílo zahuštění, to jest stavba nového obytného objektu, jako nereálné, a proto od něho bylo upuštěno. V druhé lokalitě v prostoru bývalé panelárny bylo však navrženo vystavění dalšího obytného bloku se 69 byty. K zahájení výstavby tohoto bloku má dojít v příštím roce a dokončen má být v roce 1986. Mají v něm být byty pro nájemníky těch bytů, které budou demolovány v souvislosti s^{st.} stavbou nového mostu.

Jako další staveniště pro výstavbu bytů pokračovala v letošním roce příprava prostoru, nazvaného "U Jána", ohraničeného ulicemi Jaselskou, Polepskou, silnicí na Červené Pečky a Žižkovou ulicí. Tato příprava trvá již od roku 1970. V roce 1985 zde má být konečně zahájena výstavba nové školy o 24 třídách nákladem 60 392 000,-- Kčs poblíž Jaselské ulice. Škola má být hotova v roce 1988. V předstihu před zahájením výstavby obytných domů a objektů občanské vybavenosti v tomto prostoru mají být položeny základy trasy inženýrských sítí a vybudovány spínací trafostanice a výměňiková stanice. Výstavba celého prostoru má být prováděna dodavatelským způsobem a má ji provádět kolínský závod národního podniku Prámstav Praha. Předpokládá se, že výstavba prvních obytných bloků by byla zahájena

v roce 1987, tedy více než sedmnáct let po zahájení projekčních prací na výstavbu tohoto prostoru. Výstavba má trvat až do roku 1995.

V současné době pokračují práce na nově zpracovávaném územním plánu sídelního útvaru Kolín. Mimo jiné úkoly tohoto nového územního plánu je i vyhledání vhodných ploch pro novou bytovou výstavbu, uvolněných plošnou asanací ve stavebně již dožilých částech města. Staveniště získaná po demolicích v těchto prostorech budou nabídnuta Svépomocnému bytovému družstvu pro výstavbu obytných domů. Toto družstvo v současné době v Kolíně nestaví, i když má již několik let rezervován pozemek pro stavbu 72 bytů v Kolíně IV, Vrehlického ulici. Svépomocné bytové družstvo /SBD/ počítá se zahájením výstavby všech těchto bytů v rámci jedné stavby v roce 1986. Družstvo provádí všechny přípravné práce tak, aby termín zahájení stavby nebyl ohrožen.

Pro výstavbu bytů v rodinných domech byl v roce 1979 schválen seznam pozemků vhodných pro výstavbu rodinných domů. Pozemky v seznamu uvedené se postupně zastavují, zbývá ještě jedenáct nezastavěných; některé z nich však zatím nelze použít ke stavbě nového domu, protože provizorní stavby na nich jsou trvale obydleny. Výhledově se počítá se soustředěním staveb rodinných domků ve Štítarech a v současné době se zpracovává urbanistická studie tohoto prostoru. Jako první bude zastavována část stráně při Revoluční ulici, dále pak plochy při ulici K lesu. Urbanistická studie má navrhnout i přestavbu středu Štítar. Na volných plochách na stráni u Revoluční ulice bude možno umístit

v nichž bylo 13 bytů, a v příštím roce bude uvolněno dalších 13 bytů v domech čp. 683, 684 a 685. Modernizaci ve všech uvedených domech provedl a provádí Okresní stavební podnik v Kolíně. Letos se připojil i kolínský závod národního podniku Průmstav Praha, kterému Městský národní výbor uvolnil 19 bytů v domě čp. 951 v ulici Na louži v Kolíně V.

V této pětiletce, která skončí rokem 1985, by tak mělo být v Kolíně zmodernizováno celkem 111 bytů, což jistě přispěje k vyšší úrovni kultury bydlení v našem městě.

K výstavbě města, k zajištění jeho nejnaléhavějších potřeb, které nelze zajistit řádným plánem a vybudovat některou ze stavebních organizací, přispívá nezastupitelným způsobem již řadu let osvědčená svépomocná výstavba v akci "Z", organizovaná Městským národním výborem za pomoci kolínských závodů, zájmových a společenských organizací i samotných občanů města. Na rok 1984 byly nadřizovaným orgánem schváleny ve městě Kolíně tyto akce "Z":

Rozestavěny byly akce, zahájené již dříve, a to:

Přístavba sociálního zařízení kina Oko v hodnotě díla 252 tisíce korun při vynaložení 175,3 tisíce korun finančních prostředků. Byla provedena hrubá stavba, osazení oken a stropu včetně tepelné izolace. Zbývající řemeslnické práce budou prováděny brigádnickou svépomocí placenou i zdarma a výpomocí kolínských závodů.

Areál vodních sportů v Kolíně IV při Starokolínské silnici v hodnotě díla 326 tisíc korun při vynaložení 227,4 tisíc finančních prostředků. Byla zde provedena hrubá

stavba včetně střechy. Stavba byla dobře předzásobena potřebným materiálem a zajišťována pracovními silami z řad členů Svazu pro spolupráci s armádou, a proto práce pokračovaly rychle kupředu.

Pokládání kabelů vysokého napětí pro sportovní areály v Borkách, stavba v hodnotě díla 399 tisíc korun s finančními náklady ve výši 277 tisíc korun. Letos zbývalo provést výkop pro pokládku kabelu v délce 150 metrů. Montážní práce prováděl podnik Středočeských energetických závodů Nymburk, výkopové práce zajišťovali brigádníky členové tělovýchovných jednot. Akce byla letos ukončena.

Rekonstrukce tzv. "Mikulky" ve Štítarech pro tržiště Českého svazu chovatelů, akce konečné hodnoty 292 tisíc korun s finančními náklady 257 tisíc korun. V letošním roce měla být už akce dokončena i s provedením terenních úprav v celém areálu. Stavba byla dobře předzásobena materiálem a zajištěna pracovními silami z řad členů Českého svazu chovatelů, takže s ní nebylo během roku problémů.

Závodiště chrtů na Zálabí na tzv. "Spálence". Akce v hodnotě 76 tisíc korun, na niž má být vynaloženo 54 tisíc finančních nákladů. Byla zařazena do plánu v závěru roku 1983 jako dvouletá akce. Jedná se o stavbu sociálního zařízení v již dříve vybudovaném areálu závodiště.

Pro rok 1984 byly nově schváleny další akce, které byly letos zahájeny:

Plynofikace Sluneční ulice v Kolíně II, akce za 191,8 tisíce korun v hodnotě díla 274 tisíc korun.

Klubovna TJ Jiskra Kolín v Borkách, stavba v hodnotě

půl miliónu korun, která má být postavena za 350 tisíc korun.

Moštárna a sušárna ovoce Českého svazu zahrádkářského v areálu zahrádkářské kolonie u vodárny, hodnota díla 908 tisíc korun, má být pořízena nákladem 635,6 tisíce korun.

Kanalizace v Ratibořské ulici v Kolíně III, hodnota díla 148 tisíc korun, finanční náklady 103,6 tisíce Korun.

Rekonstrukce kina Oko, jde o novou úpravu interiéru v hodnotě 430 tisíc korun za 300 tisíc korun finančních nákladů.

Dětské zdravotnické středisko v ulici Rimavské Soboty v Kolíně, stavba za 140 tisíc korun v hodnotě dvouset tisíc.

Dále Městský národní výbor v Kolíně zpracoval podklady pro další nové akce "Z", a to:

plynofikaci ulice Nad zastávkou v Kolíně II,

plynofikaci ulice V lomu v Kolíně II,

inženýrské sítě k výměňkové stanici u pavilonu mimoškolské výchovy v Bezručově ulici v Kolíně II,

tržnici v Císařovsi,

dům služeb v Kutnohorské ulici v Kolíně I,

tělocvičnu zn. Bios, u tzv. Internátu v ulici Prokopa velikého v Kolíně III,

inženýrské sítě k této tělocvičně.

Akce "Z", zařazené letos do plánu a schválené příslušným orgánem Okresního národního výboru, byly během roku ukončeny nebo zahájeny takto:

Přístavba sociálního zařízení ke kinu Oko nepokračovala

v letošním roce příliš rychle a snadno kupředu. Veškeré práce na stavbě byly zpočátku prováděny brigádnickou svépomocí, a to jak placenými brigádami řemeslníků, tak i bezplatnou prací občanů prováděnou v rámci jejich osobních závazků. V druhé polovině roku nastoupili na stavbu tři stálí pracovníci, které tam vyslaly ze svých zaměstnanců podniky Frigera, Lučební závody a Tesla Kolín. Ti pracovali v dopoledních směnách a odpoledne je vystřídali dobrovolní pracující z řad občanů. Letos byly na této stavbě provedeny práce za 151 000,-- Kčs a byla vytvořena hodnota díla za 217 000,-- Kčs. Akce nebyla letos dokončena.

Výstavba areálu vodních sportů na Zadním rybníku při Starokolínské silnici postupovala dobře díky brigádníkům z řad členů Svazu pro spolupráci s armádou a byla do konce roku hotova. Vynaložilo se na ni letos finančních nákladů 320 300,-- Kčs a bylo vytvořeno dílo v hodnotě 459 000,-- Kčs.

Akce pokládání kabelů vysokého i nízkého napětí ke sportovištím v Borkách byla ukončena 31.května 1984 nákladem 424 200,-- Kčs a hodnota díla zde vytvořeného byla 609 000,-- Kčs.

Tržiště Českého svazu chovatelů ve Štítarech bylo v tomto roce dokončeno. Členové Českého svazu chovatelů se o stavbu opravdu dobře starali a obětavě na ni jako brigádníci pracovali. Na stavbu bylo vynaloženo 257 600,-- Kčs a bylo vybudováno dílo v hodnotě 300 200,-- Kčs. V příštím roce budou zde provedeny ještě terenní úpravy a parkoviště.

Adaptace bývalé drubežárny v areálu závodistiště chrtů

cím tempem, bylo málo ochotných brigádníků, třebaže stavba leží uprostřed hustě zabydlené části města, v níž bydlí převážně mladí lidé, a stavba zdravotnického střediska má sloužit především dětem rodičů, bydlících v tomto obvodu města. Nakonec se s velkými potížemi přece jen podařilo splnit letošní plán a bylo vyčerpáno 118 600,-- Kčs a hodnota stavby dosáhla dvouset tisíc korun. Ve stavbě se bude pokračovat ještě v příštím roce.

Proti původně schválenému plánu akcí "Z" na rok 1984 byly během roku dodatečně zařazeny do plánu další dvě akce, a to položení inženýrských sítí k výměňkové stanici u pavilónu mimoškolní výchovy v Bezručově ulici a položení inženýrských sítí k budoucí stavbě tělocvičny ve Vávrově ulici.

Práce na první akci byly zahájeny začátkem července 1984 a hodně se na ně spíchal, aby byly hotovy včas, protože v novém pavilónu školní družiny byl zahájen provoz 1. září 1984 a na podzim v něm bylo nutno topit. S velkými potížemi byla stavba přece jen, třeba s malým zpožděním, dokončena ještě včas, bylo na ni vynaloženo 298 300,-- Kčs finančních nákladů a stavba má hodnotu 426 000,-- Kčs.

Druhá z těchto dvou dodatečně zařazených akcí byla zahájena v srpnu 1984 a garancí nad touto stavbou převzala TJ Jiskra Kolín, která již získala mnoho dobrých zkušeností se stavbami prováděnými v akci "Z". Do konce roku byla tato stavba financována částkou 183 500,-- Kčs a její hodnota byla 265 000,-- Kčs.

Celkem bylo v roce 1984 na třináct staveb prováděných v akci "Z" vynaloženo 3 508 600,-- Kčs finančních nákladů

a za tu částku byly vybudovány stavby v hodnotě 5 009 200,-- Kčs.

Současně s prováděnou výstavbou akcí "Z", zařazených do plánu letošního roku, prováděl Městský národní výbor rozsáhlou přípravu dalších, které jsou určeny k realizaci v příštím i dalších letech. Především šlo o dvě velké a velmi potřebné stavby: tělocvičnu pro základní školu, která vzniká postupně ve Vávrově ulici v Kolíně IV a v konečné podobě se bude skládat z dosavadního rekonstruovaného pavilónu tzv. internátu a z nového patnáctitřídního pavilónu, který se právě staví; je to náhrada za havarijní školní budovu ve Školské ulici, kterou musela škola opustit. Druhá stavba je tržnice v Císařovsi.

Tělocvična bude mít dřevěnou konstrukci značky BIOS, kterou dodává podnik v Sedlčanech. Rozpočtové náklady na stavbu tělocvičny jsou rozpočteny částkou 5 888 000,-- Kčs a stavba má být dokončena v závěru roku 1986.

Tržnice je umístěna v Císařovsi při Krčínově ulici na místě, kde se letos prováděly demolice starých nízkých domků. Rozpočtové náklady na tuto stavbu činí 4 930 000,-- Kčs a stavba má být ukončena v roce 1987. Obě akce budou zahájeny počátkem roku 1985.

Pro lepší a pružnější řízení akcí "Z" zřídil letos Městský národní výbor v Technických službách města Kolína zvláštní investiční oddělení se třemi pracovníky a uvolnil pro ně kancelářskou místnost v přízemí zadního traktu nové radnice. Investiční oddělení začalo pracovat v plném složení na podzim letošního roku. K samotnému provádění řemeslných

prací na stavbách zařazených do akce "Z" vytvořil Městský národní výbor ve spolupráci s největšími kolínskými závody stálou pracovní skupinu složenou z deseti pracovníků různých profesí, která se stane základním kádrem pro zajišťování a plynulé provádění staveb. Na podzim letošního roku začala pracovat tato pracovní četa zatím v sedmi lidech. Městský národní výbor pro ni současně zajišťoval postupně potřebnou mechanizaci. Do této pracovní skupiny vysílají podle uzavřených dohod své zaměstnance větší kolínské podniky a závody jako dlouhodobé brigádníky; menší závody vypomáhají svými pracovníky podle potřeby jen narázově.

Přestože bylo učiněno toto opatření k zajišťování odborných prací na stavbách akce "Z", zůstává zde nadále rozhodující veličinou dobrovolná pomoc občanů, poskytovaná těmto akcím formou bezplatné brigádnické práce. Aby této pomoci občanů bylo lépe využito, rozhodl Městský národní výbor, že jednotlivé akce "Z" podle svého rozložení na území města, budou dány pod patronát nejbližším, přesně určeným občanským výborům, které budou na odpracování potřebných brigádnických hodin na těchto stavbách uzavírat s občany ve svých obvodech socialistické závazky. Účinnější pomoc na stavbách akcí "Z" projednal Městský národní výbor také s městským výborem Socialistického svazu mládeže a s představiteli městských organizací Národní fronty. Od soustavného provádění těchto opatření si Městský národní výbor slibuje urychlení výstavby všech akcí "Z" ve městě a možnost v budoucnu zařazovat do této akce stále větší a náročnější stavby, potřebné pro rozvoj města.

Důležitou podmínkou - sine qua non - další výstavby, růstu a rozkvětu města jsou bezesporu jeho inženýrské sítě, jejich stav a kapacita a dostatečné zdroje a plynulý přívod všech druhů energií, jako tepla, elektřiny, plynu a vody. Město Kolín má s těmito inženýrskými sítěmi a zdroji energií stále problémy, zejména s dostatečnou kapacitou výroby páry pro dálkové vytápění bytů a provozních prostor. Před několika lety byla situace na tomto úseku přímo kritická a bylo velikým štěstím, že v té době nedošlo k žádné větší havarii, která by byla jistě ochromila život ve městě. Zdroje dálkového vytápění, které byly tehdy k dispozici, byly využívány jak se říká "na doraz" a stačila jen nevelká porucha některého z nich a neštěstí bylo hotovo. I tak muselo být často přikračováno k regulaci jak v dodávce tepla tak zejména teplé vody do bytů napojených na dálkové vytápění. V posledních letech péčí stranických a státních orgánů i díky pomoci některých kolínských závodů a podniků se situace zlepšila, k dispozici jsou už i záložní zdroje, takže přímé ohrožení dodávky tepla a teplé vody do bytů i provozů již nehrozí. Přesto se musí s dodávkami tepla úzkostlivě šetřit a hospodařit a zejména občané byli vyzváni, aby vytápěli své byty jen na potřebnou míru tak, aby tepelné klima v bytě bylo příjemné, ale aby nevypouštěli přebytek tepla z přetápění bytu otevřenými okny do prostoru, jak se, bohužel, stále ještě někde děje. Je to způsobeno mimo jiné také tím, že se stále ještě neměří množství tepla, dodaného do jednotlivých bytů, ale množství dodaného do celého domu;

V letních měsících byla provedena kontrola a opravy také na tepelné rozvodné síti ve městě. Přes několik generálních oprav, provedených na nejhorsších úsecích rozvodné sítě, je její stav jako celku stále velmi špatný. V průběhu letošního roku probíhaly generální opravy na dalších rozsáhlých úsecích parovodu v Kolíně, jak jsem o nich už také psal v kapitole "komunikace a doprava" této kroniky. Práce prováděla polská firma BUDIMEX, závod BETON-STAL Warszawa. Pracovalo zde 45 polských dělníků a objem prací v letošním roce byl smluvně dohodnut na deset miliónů korun československých v obchodní paritě. Dne 2. října 1984 dokončili polští pracovníci generální opravu teplovodního kanálu v Kutnohorské ulici a v Čechových sadech. 28. listopadu 1984, měsíc před stanoveným termínem, dokončili pak v Kolíně i ostatní práce, které byly dohodnuty s podnikem BUDIMEX při budování a rekonstrukcích teplovodního rozvodu ve městě. Polští pracovníci vybuodovali letos v Kolíně 1 350 metrů tepelných kanálů včetně průchozího kolektoru v délce téměř jednoho kilometru, vyměnili 2 210 metrů petrubí páry i kondenzátu, a to v ulicích Pražské, Kutnohorské, Kouřimské a v Čechových sadech. Vybuodovali též nový teplovodní kanál pod rekonstruovanou křižovatkou ulic Jaselská, Kouřimská a Žižkova a obtížnou rekonstrukci kanálu v Mostní ulici. Pedařili se udržet v Kolíně polskou firmu ještě aspoň tři roky, bude stav parovodní tepelné sítě ve městě zlepšen aspoň na přijatelnou míru.

Kromě těchto generálních oprav, zajišťovaných polskou firmou, prováděl podnik "Rozvod tepla" drobnější opravy

vlastní oprávněnou četou posílenou skupinou kopáčů z Jednotného rolnického družstva Želovce ze Slovenské socialistické republiky. Letos provedl výměnu kondensátového potrubí v celkové délce 1 100 metrů.

Okresní bytový podnik v Kolíně převzal konečně po tolika letech jednání do své správy primární vedení páry v sídlišti, to je vedení od výrobního zdroje k výměňovým stanicím, a obhospodařuje nyní patnáct výměňových stanic a 39 redukčních stanic. Podrobnou prohlídkou celého teplovodního zařízení, provedenou revizním technikem, bylo nalezeno přes sedmset závad provozně-technického charakteru. Nejhorší je technický stav redukčních stanic, které jsou již na samém kraji své životnosti.

Zásobování obyvatelstva i průmyslových závodů a ostatních spotřebitelů teplem ze systému dálkového vytápění tedy působilo městu i všem zainteresovaným organizacím nemálo starostí, i když letos v dodávce tepla nedošlo k žádným větším obtížím. Ale všechny domácnosti ani všechny průmyslové provozy a jiné instituce nejsou dosud napojeny na dálkové vytápění a jsou odkázány na dodávky uhlí z Uhelných skladů. V letošním roce se však ve srovnání s předešlými lety pro všechny tyto spotřebitele podmínky výrazně zlepšily a lze tedy rok 1984 co do uspokojování spotřebitelské poptávky uhlí charakterizovat jako jeden z nejúspěšnějších v této pětiletce. Plánovaný prodej uhlí, stanovený na rok 1984 pro všechny spotřebitele na 126 743 tun, byl o 2,1 % překročen. V důsledku příznivé situace v zásobování pevným-

ských vozovek, což zhoršuje životní prostředí ve městě a je předmětem častých stížností obyvatel.

Zásobování zemním plynem a elektrickou energií ve městě v roce 1984 bylo plynulé a bez poruch. Dodávka obou energií do domácností nebyla omezována, velcí odběratelé, průmyslové podniky a jiné instituce, musely dodržovat sjednané harmonogramy odběru a oběma energiemi úsporně hospodařit. Zemní plyn byl do Kolína dodáván dálkovým plynovodem ze Sovětského svazu. Elektrická energie přicházela z jednotně propojené energetické sítě, která byla ovlivňována dodávkami elektrického proudu z velkoelektrárny ve Chvaleticích.

Další a naprosto nezbytnou podmínkou života města a jeho dalšího růstu je zajištění dostatečného množství pitné vody. Dodávku pitné vody pro město Kolín zajišťuje kolínský závod podniku Středočeské vodovody a kanalizace /zkratka Stěvak/, který má sídlo v domě čp. 21/III v Kouřimské ulici a jehož ředitelem je soudruh Zdeněk Jančák. Závod spravuje prameniště pitné vody, vodovodní řády, úpravnu vody a vodní rezervoáry. V současné době zajišťuje budování nových objektů a staveb, které mají rozšířit kapacitu v zásobování města pitnou vodou.

Největší investicí, která se nyní provádí, je společný vodovod měst Kolín a Kutná Hora. Stavba spojuje dva vodovodní systémy propojením vodojemu města Kutné Hory na

vřehu Sukov s vodojemem města Kolína u letiště. Tím bude bude posílena kapacita dodávky vody pro město Kolín a umožněna další výstavba ve městě, zejména v zóně "U Jána" a na Zálabí. Výstavbu provádí podnik Vodní stavby Praha. Rozpočtový náklad na ni činí 17 712 000,-- Kčs. V letošním roce byla dokončena první část stavby a celá má být hotova koncem roku 1985.

Rozšiřují se také prameniště pitné vody u Tří Dvor. Národní podnik Vodní zdroje tam navrtal nové studně, kterými se má získat nová kapacita si 30 létrů vody za vteřinu. Celkový náklad na tuto akci činí 1 100 000 Kčs a stavba má být skončena také v příštím roce.

V souvislosti se zvětšováním prameniště bude také třeba zvětšit kapacitu úpravný vody na Vinici. Letos zpracoval projektový útvar podniku Středočeské vodovody a kanalizace v Praze projektový úkol a projektovou dokumentaci, stavba má být zahájena v příštím roce a dokončena v roce 1988. Obsahuje rozšíření dosavadní budovy úpravný vody pro instalaci nového strojního a technologického zařízení. Náklad na tuto stavbu bude činit 3 400 000 Kčs.

K plnému využití úpravný vody na Vinici po její rekonstrukci a rozšíření je navrženo vybudování nového výtlačného řádu z úpravný do podzemního vodojemu u letiště o průměru 60 centimetrů. Dosud obstarává spojení mezi úpravnou a podzemním vodojemem vodovod z eternitových trubek o průměru 30 centimetrů, který má časté poruchy, způsobující omezení dodávek vody. Délka tohoto nového výtlačného řádu bude asi 3 a půl kilometrů a náklad na jeho vybudování pře-

zdroje užitkové vody a pitnou vodu z městského vodovodu užívat skutečně jen k tomu, k čemu je určena, k pití a vaření. Neslyšel jsem však, že by některý kolínský průmyslový závod v poslední době vybudoval vlastní zdroj vody.

Také obyvatelé města ve svých domech pitnou vodou příliš nešetří, zejména v panelových obytných domech v sídlišti, kde je stále zaznamenávána nadměrná spotřeba pitné vody. Je to s pitnou vodou stejně, jako s dodávkou tepla do těchto domů; měří se jen dodávka pitné vody do domů, nikoliv už do jednotlivých bytů, a celková spotřeba v domě se rozpočítává rovnoměrně mezi jednotlivé nájemníky v domě. Pak ovšem nešetří nikdo, protože platí stejná zásada, jako u dodávky tepla, ať šetří nebo nešetří, každý platí stejně.

Odštěpný závod O4 Kolín podniku Středočeské vodovody a kanalizace v Praze, vyrobil v roce 1984 pro město Kolín 4 758 564 kubických metrů pitné vody, to je 150,9 litru za vteřinu. Proti roku 1983 dodal do vodovodní sítě o 42 296 kubíků pitné vody více. Vodou z veřejného vodovodu zásoboval letos 30 895 obyvatel města, to je téměř sto procent z celkového počtu. Vodovodní síť ve městě byla v roce 1984 rozšířena pouze o 188 metrů a na městský vodovod bylo letos napojeno šest nových přípojek. Kapacita vodních zdrojů nebyla letos rozšířena. Délka stokové sítě městské kanalizace se letos zvětšila jen o 95 metrů a na kanalizační síť bylo připojeno šest přípojek.

Z investičních staveb dokončil závod v roce 1984 dál-

kové ovládnání prameniště Tři Dvory z úpravny vody na Vinicích v Kolíně V. Vybuoval kabelovou trasu položením telekomunikačního kabelu z úpravny vody do prameniště a tam propojil jednotlivé studně. Akci realizoval vlastním střediskem stavební výroby. Za účelem zlepšení pracovního prostředí v úpravně vody na Vinicích a také v rámci šetření elektrickou energií nahradil dosavadní původní vytápění šesti akumulacími elektrickými kamny a čtyřmi olejovými radiátory tepelným čerpadlem, které zajistilo vytápění laboratoře, služební místnosti, místnosti obsluhy i společenské místnosti, šatny a sociálního zařízení. Tepelné čerpadlo je novým vynálezem, který dodal národní podnik Frigera Kolín. Bylo uvedeno do provozu dne 18. října 1984.

V roce 1984 měl kolínský závod podniku Středočeské kanalizace vodovody a kanalizace v průměru 176 pracovníků.

K O M U N I K A C E A D O P R A V A

V roce 1984 se v Kolíně provádělo nebývale mnoho prací na rekonstrukcích a opravách veřejných komunikací. Rekonstrukce a opravy komunikací plánuje a připravuje jako investor Městský národní výbor v Kolíně, stavební dozor a převjímkou hotových prací provádí správce veřejných komunikací Technické služby města Kolína. Vlastní stavební práce na komunikacích provádí několik organizací: podnik Stavba silnic a železnic Hradec králové, stavební správa Kolín, podnik Silnice Krajského národního výboru Praha, závod Čáslav, podnik Okresní správa silnic v Kolíně a malé opravy provádí někdy i závod Technické služby města Kolína.

Okresní správa silnic v Kolíně je organizací, řízenou Okresním národním výborem v Kolíně, které má za úkol

Městským národním výborem v Kolíně. Technické služby města Kolína /TSMK/ mají dosud sídlo v Kmochově ulici čp. 2/III. Vedle městských komunikací spravují ještě městský hřbitov na Zálabí, zajišťují provoz zimního stadiónu v Brankovické ulici na Zálabí a plaveckého stadiónu ve Voskresenské ulici v sídlišti.

Technické služby města Kolína zaměstnávaly v roce 1984 v průměru 162 pracovníky, jimž vyplatily na mzdách za celý rok 4 895 000,-- Kčs. Spotřebovaly 15,5 tuny benzínu, 61 tun nafty a 2,7 tuny olejů. Na veřejné osvětlení města spotřebovaly 1 178 000 kW elektrického proudu. Na provoz zimního stadiónu a plaveckého stadiónu spotřebovaly 1 345 600 kW elektrického proudu, 83 tuny lehkého topného oleje /na vytápění budov zimního stadiónu/ a 32 500 GJ /gigadžoulů/ páry k vytápění a ohřívání vody v plaveckém stadiónu.

Technické služby města Kolína spolu s občanskými výbory, školami a jinými organizacemi, jejichž členové pomáhali brigádnickou prací, vysázely v roce 1984 ve městě 4 688 keříků růží, 1 083 okrasných listnatých stromů a 249 jehličnatých. Za sazenice těchto růží, keřů a stromů zaplatily 141 025,-- Kčs. Kromě toho ve vlastní zásobní zahradě vypěstovaly 15 tisíc letniček a 8 tisíc dvoubulvových květin, které vysázely na záhony v parcích, před veřejnými budovami a na hřbitově. TSMK zakoupily za 22 256,-- Kčs 26 velkých okrasných nádob, které umístily na náměstí Obránců míru a v jiných částech města a do nichž vysadily různé okrasné keříky a květiny. V rámci předmjárové aktivity organizovaly občanské výbory spolu s TSMK jarní úklid

ve městě, zejména v parku Julia Fučíka, na Kmochově ostrově a v Borkách; pomáhali jim studenti a žáci odborných učilišť a členové organizací Národní fronty. TSMK uzavřely se třemi základními školami dlouhodobé dohody o spolupráci, školy převzaly do socialistické péče prostranství a zeleň u školních objektů a TSMK podle svých možností doplňovaly školám vybavení potřebným nářadím, zajišťovaly sadbu, odvážely vyhrabané listí a smetí apod. Trávu sklizenou v letních měsících ze zelených ploch ve městě občanskými výbory a členy zahrádkářského svazu odváděly Státnímu statku v Kolíně.

Technické služby města Kolína prováděly během roku běžnou údržbu místních komunikací a dopravního značení jednak vlastními zaměstnanci, jednak pomocí provozní jednotky podniku Stavby silnic a železnic v Kolíně. Opravy výtluků v dlážděných vozovkách prováděl jeden dlaždič TSMK s pomocníky, opravy výtluků ve vozovkách s živičným povrchem prováděla odborná četa podniku ~~Stavby silnic~~ Stavby silnic a železnic. Technické služby města Kolína usilují již řadu let o povolení organizovat vlastní středisko pro veškerou opravu místních komunikací, ale ani v letošním roce nebyl tento požadavek vyššími orgány splněn ke škodě našeho města.

Ve spolupráci se svými dodavateli zajistily letos Technické služby města Kolína provedení těchto akcí ve městě: zřízení parkoviště u nemocnice včetně oplocení za 173 996,-- Kčs , opravu vozovky v ulicích Třídvorské a Vinické v částce 275 167,-- Kčs, opravu chodníků v To-

silnice číslo I/12 vedoucí od Prahy se silnicí číslo I/38 vedoucí od Nové Vsi až po křižovatku ulic Pražské a Budovatelů, druhý úsek vede odtud až po křižovatku Jaselské, Kouřimské a Žižkovy ulice a třetí úsek odtud až po křižovatku ulic Jaselské, Polepské a Dukelských hrdinů. O úseku Havlíčkovy ulice od budovy Jednoty až po výjezd z města na Štáralce se zatím nikde nemluví. Z uvedených tří úseků mají být zahájeny práce již v květnu letošního roku na třetím úseku, který obsáhne i rekonstrukci celé křižovatky u budovy Okresní vojenské správy a rozšíření Žižkovy ulice odtud až po její křižovatku s Voskresenskou ulicí u budovy Gymnázia. Něžtější a nejobtížnější bude druhý úsek stavby, kde v prostoru u 2. Základní školy není dosti široký prostor pro čtyři jízdní pruhy a dva chodníky. Na celou stavbu mají být vynaloženy finanční náklady ve výši 73 500 000,-- Kčs. Jsou v tom zahrnuty i náklady na vybudování dvou podchodů, jednoho v ose Smetanovy ulice, druhého v Bezručově ulici, náklady na protihluková opatření, přeložky inženýrských sítí a demolice. Součástí projektu je i výsadba zeleně, osazení zábradlí podél vozovky a protihlukové stěny.

K budování této nákladné komunikační stavby se přikročuje podle rozhodnutí Středočeského krajského národního výboru v Praze a ministerstva vnitra České socialistické republiky z toho důvodu, že bylo upuštěno od plánu výstavby silničního obchvatu jižně od města, protože by bylo nutno zabrat příliš mnoho zemědělské půdy, a dále proto, že provoz motorových vozidel na průtahu městem stále stoupá a přesáhl již československou státní normu platnou pro dvou-

proudovou komunikaci. Hlavním dodavatelem stavby bude národní podnik Stavby silnic a železnic Hradec Králové, provoz Kolín, a celá rekonstrukce má trvat pět a čtvrt roku.

Tato připravovaná rekonstrukce vzbudila u obyvatelstva města Kolína nejen veliký zájem, ale i rozruch a obavy u těch, jichž se měla přímo i nepřímo dotknout. To vedlo k řadě interpelací na zasedáních městského národního výboru. K informování všech poslanců svolala rada Městského národního výboru mimořádné plenární zasedání dne 8. března 1984 do zasedací síně okresního výboru Komunistické strany Československa, na němž se stanoviskem dopravních orgánů a Okresního národního výboru v Kolíně vystoupil vedoucí odboru dopravy ONV soudruh ing. Kubát. Vysvětlil námítky, které byly v průběhu řízení podány, aby je poslanci mohli vysvětlovat svým voličům a stali se obháječi tohoto projektu. Stanovisko stranických orgánů přednesl předseda Městského výboru KSČ soudruh Václav Dařílek. Předsednictvo OV KSČ projednalo tento záměr a přijalo jednoznačné stanovisko k rekonstrukci průtahu na čtyřpruh s tím, že uložilo komunistům v Městském národním výboru podporovat a vysvětlovat tuto akci. Kolín již několikrát doplatil na nedůslednost, například při přípravě výstavby teplárny na Zálabí nebo při přípravě stavby obchvatu města, kdy pro stížnosti občanů byly projektové práce zastaveny a nakonec ke stavbě těchto akcí vůbec nedošlo. To se nesmí opakovat, podpora rekonstrukce průtahu se musí stát věcí všech, poslanců i občanských výborů ve městě. Místopředseda MěstNV soudruh ing. Sklenář seznámil podrobně s projektem a vyjádřením

Rekonstrukce silnice číslo I/38 v průtahu městem Kolínem nebyla letos jedinou rozsáhlou stavbou na komunikacích našeho města. Zejména na jaře, v létě a na podzim se současně provádělo několik rekonstrukcí a velikých oprav na vozovkách ve městě, takže celý Kolín byl rozkopaný. Na náměstí od začátku roku pokračovala polská firma Beton-Stal Warszawa na rekonstrukci a opravě dálkového parovodu. Na jaře dokončila tuto rekonstrukci na parovodu v Pražské ulici a v části náměstí od ústí Pražské po ústí Kouřimské ulice do náměstí. Tento úsek dokončili polští pracovníci dne 19. dubna 1984 a sotva se na náměstí odbyla slavnost Prvního máje, začali rozkopávat část náměstí od křižovatky s Kouřimskou ulicí do Kutnohorské ulice a Kutnohorskou ulicí až ke křižovatce s Mostní, aby pokračovali v rekonstrukci parovodu. Začátkem září rozkopali i Kouřimskou ulici od náměstí až k ulici Politických vězňů, když krátce před tím dokončili opravu parovodu v téže ulici v úseku od Víznerů až ke křižovatce s Jaselskou ulicí. A tak po celý letošní rok byl vlastně celý vnitřní Kolín rozkopaný. Uzávěrky ulic se střídaly jedna za druhou, takže když chtěl někdo, třeba i rodilý Kolíňák, autem dojet z jedné části Kolína do jiné, musel dlouho přemýšlet, kudy má jet, aby se tam vůbec dostal. Do některých ulic po dobu jejich rekonstrukce se autem po určitou dobu vůbec jet nedalo. Často se měnily dopravní dispozice ve městě, měnil se průjezd jednotlivými ulicemi, jednou se jezdilo jedním směrem a za pár dní zase opačným. Dopravní značení těchto změn bylo leckdy nedostatečné; při tom se ukázalo, jak příslušníci ve-

až teptve letos dostal zase, zdá se už definitivní podobu. Nebude se z ní však těšit dlouho, co nejdříve začne podnik Geodézie adaptovat pro své úřadovny rohový dům čp. 48 na rohu náměstí a Husovy ulice a ohradí pro stavební práce celý chodník u domu a polovinu vozovky.

V roce 1984 vyvrcholily přípravy na stavbu nového mostu přes Labe. Dne 22. března 1984 se konalo jednání o stavbě mostu na okresním výboru Komunistické strany Československa, kde byla projednána studie souboru staveb souvisejících se stavbou mostu. Podle této studie je výstavba mostu řešena jako soubor čtyř staveb, a to: první stavba zahrnuje kolínské předmostí a je charakterizována jako velká oprava, druhá stavba zahrnuje vlastní stavbu mostu a je označena jako investice, třetí stavbu představuje Starokolínské předmostí a čtvrtou zálabské předmostí, obě jsou opět charakterizovány jako velké opravy. Na této poradě bylo dohodnuto, že investiční záměr na celou stavbu mostu bude předložen ihned České plánovací komisi v Praze prostřednictvím odboru oblastního plánování Středočeského krajského národního výboru v Praze se žádostí o lokalizaci stavby, nejpozději v červenci letošního roku. Předpokládá se, že stanovisko České plánovací komise bude známo ještě do konce roku 1984. Pak bude zpracován projektový úkol nejpozději do června 1985 a předložen projektovým ústavem ke státní expertíze, která by měla být hotova do prosince 1985. Středočeský krajský národní výbor navrhl, aby první, třetí a čtvrtá stavba /předmostí/ byly zahájeny v lednu 1987 a druhá stavba /vlastní most/

v lednu 1988 s tím, že celý soubor staveb by byl dokončen v roce 1992. Okresní a městské orgány požádaly o zkrácení tohoto termínu nejméně o jeden rok.

Jednání o projektu mostu a jeho přesném umístění bylo velmi obtížné, bylo předloženo a projednáno dvanáct variant, než byla vybrána nejoptimálnější, aspoň podle názoru komplexní racionalizační brigády, která byla již v roce 1983 ustavena z odborníků k vypracování a hodnocení návrhů řešení všech otázek souvisejících s přípravou a realizací stavby. Kromě navržení trasy samotného mostu bylo také velice obtížné vyřešit křižovatku silnice čí. I/38 průtahu městem v prostoru u budovy Jednoty, kam má vyústit výjezd z nového mostu velikým obloukem přes prostor, kde dnes stojí hotel Centrál.

Byl proveden také odhad potřebných demolic na trase navržených předmostí. Bude třeba likvidovat 41 domů se 146 byty. Na výkup těchto domů bude zapotřebí nákladu tří miliónů korun a na samotnou jejich demolici 12,8 miliónu korun.

Během celého roku pokračovala na OV KSČ další jednání, na nichž se projednávaly a upřesňovaly předkládané návrhy a řešení.

Od 1.ledna 1984 byla uvedena v život tak zvaná "zóna klidu" v historickém středu našeho města, jak jsem o její přípravě psal již v kronice za rok 1983. Vytvoření zóny klidu ve středu města, určené jen pro pěší frekvenci vedle nutného zásobování prodejen v tomto prostoru, bylo dávným

snem Kolíňáků. O zřízení zóny klidu rozhodla rada Městského národního výboru v Kolíně dne 11. října 1983 a plenární zasedání Městského národního výboru toto rozhodnutí schválilo dne 19. října 1983. Zóna klidu je ohraničena ulicemi Mostní a Politických vězňů od mostu až po náměstí Rudé armády. Vytvářejí ji tedy vedle náměstí Obránců míru ulice Rubešova, Huseva, Zámecká, Kovářská, Na hradbách, Karoliny Světlé, Brandlova, Karlova, Parlérova, Zlatá, část Pražské z náměstí Obránců míru až k náměstí Rudé armády, část Kouřimské od náměstí až ke křižovatce s ulicí Politických vězňů a část Kutnohorské od ústí do náměstí až ke křižovatce u kláštera. Do těchto ulic nebo jejich částí mají právo vjet jen motorová vozidla, která k tomu mají zvláštní povolení, a to povolení označená "A", vydaná majitelům vozidel bydlících trvale v zóně, "AZ" vydaná pro zásobovací vozidla; povolení "B" byla vydána členům rady a vedoucím odborů Okresního a Městského národního výboru a funkcionářům OV KSČ za poplatek 50,-- Kčs ročně a opravňují vjet do zóny klidu jen Pražskou ulicí a zaparkovat na parkovišti na rohu Pražské a Kovářské ulice. Za roční poplatek 500,-- Kčs byla dále vydána povolení k parkování na všech vyhrazených parkovištích ve městě včetně parkoviště v zóně klidu. Dále byla vydána povolení vjíždět do zóny klidu a parkovat po dobu trvání trhů na náměstí ve středu, pátek a sobotu a v neděli občanům, kteří na trzích prodávají; za toto povolení zaplatili roční poplatek 200,-- Kčs. Bezplatně mohou vjíždět do zóny klidu vozidla svatebčanů ve dnech a po dobu, kdy se konají svatební obřady na radnici.

Zóna klidu byla vyhlášena a všichni jsme se těšili, že konečně bude ve středu města klid, lidé budou moci bezpečně chodit nejen po chodnících, ale i po vozovkách, nebudou muset dýchat výfukové plyny z projíždějících motorových vozidel, domy kolem náměstí se nebudou otřásat v základech při projíždění těžkých nákladních aut. Ale běda, žádný klid se nekonal. Předně tam od začátku roku téměř po celý rok pracovala polská firma na rekonstrukci parovodu dálkového topení a tak byla postupně rozkopána celá Pražská ulice od vojenského velitelství k náměstí, Kutnohorská od kláštera k náměstí, Kouřimská od pojišťovny k náměstí a celá jižní strana náměstí. S přestávkou několika dní okolo prvního máje trvaly tyto práce až do podzímku. Klid zde nenastal také proto, že třebaže je zóna uzavřena pro vjezd všech motorových vozidel kromě těch, pro která vydal Městský národní výbor zvláštní povolení, jezdí a parkuje v celé zóně včetně náměstí stále takové množství vozů, že to vypadá, jakoby ani vjezd do zóny nebyl uzavřen. Pokud se jedná o zásobovacích nákladních aut i dodávek, je jich tam stále tolik, že soudě podle jejich množství, by musel být střed Kolína nejlépe zásobovaným územím v republice. Řidiči zásobovacích vozidel zneužívají povolení k vjezdu do zóny a projíždějí tudy, i když nikde nezastaví a nic do vlastní zóny nevezou, prostě si zkracují cestu. A tak snaha Městského národního výboru vnést klid a pohodu pro pěší do středu města se nenaplnila. Proto po téměř roční zkušenosti jednala rada Městského národního výboru znovu dne 4. prosince 1984 o situaci a rozhodla, že vjezd zásobovacích

vozidel do zóny klidu se povoluje jenom od tří hodin ráno do dvanácti hodin v poledne. Ale ať se jde někdo podívat, jak je toto opatření dodržováno! Nikdo to ani nekontroluje, a tak i toto jistě správné opatření, které mělo vnést do zóny klidu více klidu, bylo jen iluzorní. Řidiči, když nikdo dodržování zákazu vjezdu do zóny nekontroluje a porušení zákazu netrestá, to zkoušejí, a když je nikdo nezastaví, vesele do zóny vjíždějí znovu a znovu. Nakonec jen řetěz, natažený v ústí Rubešovy ulice u hotelu Savoy, zamezuje jim vjíždět od mostu do města. Mimochodem, ten řetěz, natažený přes ulici od jednoho rohu ke druhému, mi připomíná, že takto kdysi dávno v dobách moru ve městě zahrazovali vchody do Židovské ulice, protože byli přesvědčeni, že židé jsou původci moru. Ale když se nad tím zamyslíme, tak nám dojde, že ten řetěz v Rubešově ulici má dnes stejný význam a důvod, jako řetězy ve středověku v ústí Židovské ulice: má bránit zanášení moru dneška, to je jedovatých plynů z výfuků motorových vozidel, do středu města. A tak podobné řetězy by se vlastně měly objevit ve všech ulicích, které ústí do zóny klidu, a byl by pokoj. Ukázněným řidičům by to nevadilo, ti respektují dopravní značky, ty bezohledné nic jiného nezastaví.

Městská veřejná hromadná doprava, kterou zajišťuje podnik Československá ~~autobusová doprava~~ automobilová doprava /ČSAD/ Středočeského krajského národního výboru v Praze, dopravní závod 112 Kolín, byla od 1.ledna 1984 vymístěna z náměstí Obránců míru a všech ulic zóny klidu. Byly obavy,

že to způsobí zmatky v místní dopravě ve městě, ale obavy byly liché, nic takového se nestalo a městská doprava začala hned od 1.ledna 1984 fungovat v celém městě po nových trasách bez jakýchkoli závad. Velikou zásluhu na tom měli především řidiči autobusů, kteří nový způsob dopravy zvládli v celé šíři. Hlavní přestupní stanice, která byla dosud již od založení městské hromadné dopravy v Kolíně na náměstí Obránců míru, byla nyní přeložena na náměstí Rudé armády, a trasy linek, které vedly na náměstí Obránců míru, byly přeloženy tak, aby se všechny sbíhaly na náměstí Rudé armády. Lidé si na tyto změny také rychle zvykli. Národní podnik ČSAD SKNV Praha, dopravní závod 112 Kolín, vykonal letos opravdu záslužný čin, když vydal pro kolínskou cestující veřejnost malou bružůrku do kapsy "Jízdní řád městské dopravy v Kolíně", platný od 1.června 1984. Uvedl v něm informace pro cestující, výňatky z městského přepravního řádu, všechny linky městské dopravy v Kolíně a časy odjezdů ze všech stanic ve městě a ještě přidal časy odjezdů autobusů z Kolína do Prahy, Českých Budějovic, Liberce a Rokytnice a časy odjezdů autobusů z Prahy do Kolína. Protože je to vlastně první takový jízdní řád pro městskou hromadnou dopravu v Kolíně, který si rázem získal zájem a oblibu u kolínské veřejnosti, uvedu z něj několik údajů a přesné trasy jednotlivých linek ve městě.

Jednotná sazba jízdného je 1,-- Kčs. Cestující si musí zakoupit jízdenku v předprodeji, který je v mnoha obchodech ve městě, nebo si ji opatřit v některém z automatů. Při nástupu do autobusu musí pak jízdenku na zvláštním

strojku, který je umístěn u dveří, proštípnout. Na tuto jízdenku se nesmí přestupovat, při přestupu do jiného autobusu musí mít cestující další jízdenku za 1,-- Kčs a musí ji opět znehodnotit proštípnutím. Děti od 6 do 10 let a volací základní služby platí jen 50 haléřů. Zdarma se přepravují děti do šesti let, dětský kočárek s dítětem, invalidé a občané starší sedmdesáti let.

Síť městské hromadné dopravy v Kolíně tvoří pět linek.

Linka číslo 1 vede od nemocnice do Sendražic a zpět a má tyto zastávky: Nemocnice, Gymnázium, Voskresenská II., Budovatelů II./u křižovatky s Voskresenskou/, Sídliště-samoobsluha, Budovatelů I /u křižovatky s Pražskou/, Náměstí Rudé armády, Na louži, Tatrařomy, Tatra-závod, Sendražice /křižovatka s Ovčárskou ulicí/, Sendražice II a Sendražice-váha. První spoj odjíždí ze Sendražic ve 4,45 hod. a od nemocnice ve 4,50 hod; poslední od nemocnice v 19,20 hod, ze Sendražic v 19,45 hod.

Linka číslo 2 vede ze Štáralky do Štítar a zpět a má tyto stanice: Štáralka, Kablo, Nákladové nádraží, Tesla, Tylova ulice, Nádraží ČSD, Poliklinika, Park Julia Fučíka, Náměstí Rudé armády, Budovatelů I, Sídliště-samoobsluha, Budovatelů II, Kolín VI, Štítary. První spoj odjíždí ze Štítar ve 4,50 hod. a ze Štáralky v 5,15 hod., poslední ze Štáralky v 19,45 hod. a ze Štítar v 19,50 hod.; kromě toho jede ještě jeden spoj ze stanice Sídliště-samoobsluha ve 21,55 hod. na nádraží a ve 22,30 z nádraží do stanice Sídliště-samoobsluha.

Linka číslo 3 je okružní a má tyto stanice: Sídliště-

ulice Míru /zde má otáčku/, Sídliště-samoobsluha, Voskresenská I, Voskresenská II, Gymnázium, Táboristká I, Polepská, Plynárna, Nádraží, Poliklinika, Park Julia Fučíka, Jiráskovo náměstí, Tovární, Hřbitovní, Veltrubská, Dymokurská pivnice, Zimní stadión, Hotel Savoy, Poliklinika, Nádraží, Plynárna, Polepská, Táboritská I, Táboritská II, Voskresenská II, Budovatelů II, Sídliště-samoobsluha, Sídliště-ulice Míru. První spoj odjíždí ve 4,50 hod. od nádraží a poslední končí v ulici Míru ve 21,49 hod.

Linka číslo 4 má dvě trasy a zajišťuje ráno odvoz pracujících ze sídliště na nádraží a k průmyslovým podnikům na kutnohorském předměstí a po skončení pracovní doby zase odtud do sídliště. Jedna trasa této linky má stanice: Sídliště-samoobsluha, Voskresenská I, Voskresenská II, Gymnázium, Táboritská I, Polepská, Plynárna, Nádraží; druhá: Voskresenská II., Budovatelů II, Sídliště-samoobsluha, Budovatelů I, Náměstí Rudé armády, Park Julia Fučíka, Poliklinika, Nádraží, Tylova ulice, Tesla, Nákladové nádraží, Kablo, Štáralka. První spoj vyjíždí ze stanice Sídliště-samoobsluha ve 4,45 hod., poslední ze stanice Nádraží ČSD v 16,30 hod.

Linka číslo 5 má tyto stanice: Kablo, Nákladové nádraží, Tesla, Tylova ulice, Nádraží ČSD, Poliklinika, Park Julia Fučíka, Náměstí Rudé armády, Na louži, Tatrařomy, Třídvorská, Říční, Vinice. Některé spoje zajíždějí ještě z Náměstí Rudé armády do stanice Sídliště-samoobsluha. První spoj odjíždí ze stanice Vinice v 5,10 hod., poslední odtud odjíždí v 17,30 hod, ale jede jen do stanice Náměstí Rudé armády.

Jenom pro zajímavost ještě uvádím, že podle tohoto "Jízdního řádu městské dopravy ČSAD s přílohou", jezdí z Kolína do Prahy denně 56 linkových autobusů, některé z nich jezdí jen v pracovních dnech, jiné zase je ve dnech pracovního volna. První z těchto autobusů odjíždí z Kolína ve 4,47 hod., poslední ve 20,45. Z Prahy do Kolína odjíždí první autobus v 5,50, poslední ve 22,25 hod.

Závod ČSAD v Kolíně, který má své sídlo v Kolíně IV., Polepská ulice, přepravil letos za celý rok 3 850 000 tun nákladu a 14 642 000 osob. U nákladové dopravy, měřeno v tunokilometrech, dosáhl výkonů 136 328 000, což je o 2,4 % více než stanovil plán a o 3,4 % více, než dosáhl závod v loňském roce. V nákladové dopravě ujela vozidla závodu 12 751 000 kilometrů, z toho s nákladem 10 154 000 km, zbývající počet 2 597 000 km najezdila prázdná, nevytížená vozidla. V závodě bylo v provozu v průměru za celý rok 317,7 nákladních vozidel. Pro osobní dopravu měl závod během roku k dispozici v průměru 94,8 autobusů, které ujely za letošní rok 5 495 000 km, z toho 4 875 000 km obsazené, zbytek z uvedeného počtu kilometrů prázdné. Nákladní vozový park byl využit na 58 %, autobusový park na 75,9 %.

V roce 1984 pracovalo v závodě ČSAD Kolín v průměru 952 zaměstnanců, do plánu scházeli čtyři. Z celkového počtu zaměstnanců bylo 321 řidičů nákladní dopravy a 149 řidičů autobusů. Pracovníci dosáhli letos průměrné měsíční mzdy 3 358,-- Kčs.

V současné době zajišťuje kolínský dopravní závod ČSAD v každý pracovní den 569 spojů na 41 linkách mezi-městské dopravy a 331 spojů na pěti linkách městské hromadné dopravy ve městě Kolíně. Autobusy kolínského závodu ČSAD zajíždějí do všech obcí v kolínském okrese a zajišťují dopravu pracujících do zaměstnání, dětí do škol a občanů venkova za nákupy, obstaráváním různých záležitostí a za kulturou do měst kolínského okresu.

Veřejná doprava je jednou ze služeb poskytovaných obyvatelstvu a nyní se klade veliký důraz na její zkvalitňování. Kolínský dopravní závod ČSAD vyhlásil socialistickou soutěž o trvalé zvyšování kvality autobusové dopravy mezi dopravními závody Středočeského kraje. Kolínští dopraváci se zavázali především, že budou dodržovat jízdní řády, řidiči budou vzorně vystupovat vůči cestujícím, budou udržovat čistotu v autobusech a budou úzkostlivě dbát o bezpečnost dopravy. Převážná část řidičů kolínského závodu své povinnosti svědomitě plní, přesto se ještě někdy vyskytnou takoví, na které si cestující oprávněně stěžují.

U dopravního závodu ČSAD čís.112 v Kolíně je ustaven "Klub milionářů", řidičů, kteří bez nehody ujeli již více než milión kilometrů. Ke dni 1.ledna 1984 měl klub 76 členů, z toho počtu 28 ujelo již po 1,25 miliónu. 7 po 1,5 miliónu a jeden řidič 1,75 miliónu kilometrů. Téměř každý šestý řidič závodu je milionářem. Dne 30.prosince letošního roku bylo do klubu zapsáno pět nováčků: řidič autobusu Jaroslav Novák a řidiči nákladní dopravy

Jaroslav Hejtík, Karel Váňa, Jaroslav Veselý a Ladislav Zach. Členové klubu Jaroslav Koděra st. Oto Novák a Ladislav Kalousek získali odznaky za ujetí 1,25 miliónu kilometrů a Josef Březina, Jaroslav Nedbal a Taras Kaluskyj za ujetí 1,5 miliónů kilometrů bez nehod. To je jistě zajímavá skutečnost, svědčící o mistrovství řidičů ČSAD a o ~~jejich~~ jejich zodpovědné práci za volantem.

Jsou tu však i skutečnosti smutné, svědčící o nekázní, nepozornosti a nezodpovědnosti řidičů motorových vozidel. V roce 1983 se stalo na území kolínského okresu 724 dopravních nehod, 22 lidí bylo při nich usmrceno, 44 zraněno těžce a 223 lehce. Hmotné škody, způsobené těmito autohavariemi dosáhly výše 3 877 000,— Kčs. Je to o 64 nehod více, než v roce 1982, a o dvanáct úmrtí více. Příčinou většiny nehod je příliš rychlá jízda a nezvládnutí stroje. 43 nehod zavinili chodci, z toho bylo 16 dětí. Nejsmutnější však je, že 58 dopravních nehod způsobili řidiči, cyklisté nebo chodci pod vlivem alkoholu. Informaci o počtu a následcích dopravních nehod v letošním roce 1984 se mi nepodařilo zjistit.

Do kapitoly o komunikacích a dopravě patří ještě informace o současném stavu opraven motorových vozidel v Kolíně. Podnik Československé automobilové opravy Středočeského krajského národního výboru v Praze, závod Čáslav, má v Kolíně dva provozy, jeden provoz v Kolíně III, Kouřimská ulice čp. 24, je umístěn v obytné zóně města a

je tu v rozporu s územním plánem, druhý provoz je umístěn v Kolíně IV, Jirečkova ulice čp. 449, je sice v průmyslové zóně města, avšak je vklíněn do dožívající bytové zástavby, kterou je nutno z hygienických důvodů a z důvodů ochrany životního prostředí respektovat. S ohledem na charakter prací, hluk a exhalace, je umístění tohoto pracoviště stále předmětem stížností ze strany obyvatel, bydlících v okolí dílny. V současné době je proto v areálu podniku v Jirečkově ulici zastaven provoz lakovny z požárních a bezpečnostních důvodů. Opravená zde vozidla se převážejí k lakování do Čáslavi a odtud k dokončení oprav zpět do Kolína. Rekonstrukce lakovny má být započata v roce 1985.

Vzhledem k této situaci, nevhodného umístění obou provozů v Kolíně, předpokládal podnik Československé automobilové opravy stavbu nového provozu v Kolíně nákladem třiceti miliónů korun již v příští 8.pětiletce v prostoru na Háníně na Zálabí, ale vyššími orgány bylo zahájení této stavby přeloženo až do 9.pětiletky.

Výrobní program kolínského provozu Československých automobilových opraven tvoří v současné době generální opravy vozidel značky AVIA 30 všech modifikací. Karosářské opravy i jiné běžné opravy provádí provoz i u osobních vozidel. Ani po výstavbě nového provozu nepočítá podnik se změnou opravárenského programu ani se zvyšováním současného stavu pracovníků.

Kromě obou již uvedených provozů podniku Československých automobilových opraven jsou v Kolíně v provozu ještě další autoopravny a servisy motorových vozidel, a to národ-

ního podniku Mototechna v Kolíně II, Pražská ulice čp. 103, výrobního družstva Kolínská nástrojárna v Kolíně V, Třídvorská ulice čp. 697 a provozovny Okresního podniku služeb v Kolíně: zasklívání aut v Kolíně III, Havelcova ulice čp. 176, autokarosárna a autolakovna v Kolíně V, Ovčárecká ulice čp. 469 a opravná autobaterií v Kolíně IV, Kutnohorská ulice čp. 43.

Do kapitoly komunikace a doprava patří i železniční doprava, a proto závěrem ještě několik údajů o práci Železniční stanice Kolín. Rozhodujícím úkolem ČSD je splnění státního plánu nakládky zboží. Železniční stanice Kolín splnila roční plán nakládky na rok 1984, který byl stanoven na 570 000 tun, již 6. prosince 1984 a za celý rok 1984 bylo v Kolíně naloženo do železničních vagónů 611 817 tun zboží, což je 107,34 % plánovaného množství. Rozhodujícími přepravci, kteří se na nakládce zboží v kolínské stanici nejvíce podíleli, byly podniky Koramo, Silo, Lučební závody a Kovošrot. Plnění průměrného statického vytížení vagónů svědčí o dobrém hospodaření s ložným prostorem v kolínské železniční stanici; stanovená norma 12,8 tuny byla tu splněna na 106,25 %. Také v plnění hospodářských smluv mezi Železniční stanicí Kolín a přepravci nedošlo k podstatným rozdílům mezi plánem a skutečností.

V osobní dopravě byla kultura cestování ovlivněna především zpožděním vlaků. Nejčastějším důvodem zpoždění bylo čekání na přípoje a sled vlaků. Železniční stanice Kolín patří z hlediska osobní dopravy k největším želez-

ničním uzlům v České socialistické republice a její práce je závislá na plynulosti všech vlakových proudů v pěti dopravních směrech, které z kolínské stanice vycházejí, a proto mnohá zpoždění jsou zapříčiněna okolnostmi, které kolínská železniční stanice nemůže ovlivnit.

Plnění grafikonu nákladní vlakové dopravy se proti roku 1983 letos zlepšilo. Plnění norem pobytu vozů v železniční stanici bylo vcelku také na dobré úrovni, pouze u tranzitních vozů se zpracováním ve stanici se nepodařilo vyrovnat skluz ze srpna a září, kdy pro nehody stály sestavené vlaky v železniční stanici až osm hodin.

Hospodaření v nákladní dopravě bylo aktivní, tržby dosáhly výše 3 473 739,-- Kčs a náklady 2 990 598,-- Kčs. V přepravě cestujících činily tržby v Železniční stanici Kolín v roce 1984 celkem 8 064 980,-- Kčs. Na mzdy pracovníků stanice bylo letos vynaloženo 18 387 079,-- Kčs. Průměrná mzda jednoho pracovníka dosáhla měsíční částky 3 206,-- Kčs. V roce 1984 se podařilo zastavit trvalý pokles pracovníků, který trval v posledních třech letech.

V soutěži Brigád socialistické práce /BSP/ soutěžilo deset kolektivů se 367 pracovníky. Soutěžící odpracovali celkem 31 054 brigádnických hodin, z toho 28 201 hodin mimořádné brigádnické práce ve stanici, na pomoc akcí "Z" 260 hodin, v oblasti organizace bezpečnosti práce 152 hodiny, ke zlepšení pracovního prostředí 1 005 hodin, ke zlepšení životního prostředí 635 hodin a v oblasti rekreace 995 brigádnických hodin.

Ve všech oblastech týkajících se bezpečnosti provozu

nastalo letos zlepšení; v Železniční stanici Kolín se v roce 1984 nestala žádná vážnější nehoda.

Ke kolínské železniční stanici patřil také autopark, který sloužil závodové automobilové dopravě. Letos se v plné míře projevilo stáří autoparku a nákladnost oprav a jeho údržby, a proto byla závodová automobilová doprava v Železniční stanici Kolín ke dni 31.prosince 1984 zrušena.

A to je letos vše o komunikacích a dopravě v Kolíně.

Ž I V O T N Í P R O S T Ř E D Í

Životnímu prostředí ve městě, jeho tvorbě, údržbě a zlepšování se věnují rok od roku stále větší péče a pozornost. Nejde jen o to, aby se lidem dnes ve městě dobře, spokojeně a na slušné úrovni žilo, aby byly vytvářeny už i dnes základní podmínky k tomu, aby příští generace mohly zde vůbec žít a pracovat. Devastace přírody a ohrožování přírodních podmínek života vlivem faktorů průmyslových exhalací a odpadků z výroby silně vzrůstá, a tak se zrodilo hnutí na ochranu životního prostředí, které se snaží všemi prostředky tomuto vývojovému trendu zabránit, nikoli ovšem omezováním výroby, ale úpravou její technologie tak, aby výroba ve stále menší míře znečišťovala ovzduší, vodní toky a odpadky nezamořovala přírodu v okolí města, i když

votního prostředí ve městech i na venkově. V průmyslových, stavebních, zemědělských podnicích a ve službách za široké účasti pracujících zlepšovat pracovní prostředí. Dbát na soustavné dodržování stanovených norem a předpisů o ochraně a zvelebování životního prostředí, důsledně je kontrolovat a energicky bojovat proti všemu, co životní prostředí zhoršuje." /Konec citátu z usnesení XVI.sjezdu KSČ/.

Jak se tento boj proti všemu, co životní prostředí zhoršuje, vedl v Kolíně v roce 1984 ? Na to se budu snažit nyní odpovědět. V minulém roce 1983 bylo znečištění ovzduší emisí škodlivin do ovzduší na území města Kolína pokud jde o spád popílku vcelku nižší, než v roce 1982: v roce 1983 spadlo v průměru celého roku 209,9 tuny popílku na každý čtvereční kilometr území města, zatímco v roce 1982 to bylo v průměru 291,4 tuny. Měření se prováděla na třinácti místech v obytné zóně města a na třech místech v průmyslové zóně. V obytné zóně byly na jednotlivých stanovištích měřidel naměřeny tyto průměrné hodnoty: v ulici Mikoláše Alše 116,9, v Bezručově ulici u 1.Základní školy 126,8, ve Sluneční ulici 196,-, v Příčné ulici 651,6, na Veltrubské ulici 229,7, v Kutnohorské ulici u divadla 250,3, na Husově náměstí 133,0, v ulici V Opletkách 208,5, v ulici Politických vězňů 294,1, v ulici Josefa Suka 93,2, v Lipanské ulici 91,1, v Kůstnické ulici 86,3, a v Okružní ulici 281,7 tun spadu na jeden čtvereční kilometr v průběhu celého roku. V průmyslové zóně bylo naměřeno v Plynárenské ulici 149,7, v Macharově ulici 188,0, v ulici Boženy Němcové 258,1 tun/km². Nižší úroveň spadu popílku, zjiště-

ná na území města v roce 1983 proti roku 1982 jde spíše na vrub rozdílu meteorologických podmínek v obou letech nežli nižších exhalací z průmyslových podniků; u pěti největších znečišťovatelů v Kolíně naopak došlo v roce 1983 ke zvýšeným exhalacím a tím ke většímu znečištění ovzduší, a to dohromady o 13,3 % proti roku 1982. Největší podíl na tomto znečištění, celých 87,9 %, měla Elektrárna Kolín; proti roku 1982 stoupl v roce 1983 úlet popílku do ovzduší z topenišť kolínské elektrárny o 817,4 tuny a dosáhl množství 3 319 tun za rok. Příčinou byla zvýšená výroba páry v závodě Elektrárna - město v měsíci červnu 1983, kdy byl celý závod Elektrárna - Zálabí odstaven pro nezbytné opravy.

Letos, v roce 1984, se průměrný roční prašný spád popílku na území města proti roku 1983 opět snížil na průměr 196,3 tuny na jeden čtvereční kilometr a přiblížil se tak k dosud nejnižšímu naměřenému průměru v roce 1981, kdy činil 194,8 t/km². Na jednotlivých místech měření byly v letošním roce v obytné zóně naměřeny tyto hodnoty: v ulici Mikoláše Alše 103,3, v Bezručově ulici u 1. Základní školy 95,9, ve Sluneční ulici 166,8, v Příčné ulici 461,8, na Veltrubské ulici 303,7, v Kutnohorské ulici u divadla 234,9, na Husově náměstí 163,3, v Opletkách 140,9, v ulici Politických vězňů 238,1, v ulici Josefa Suka 118,9, v Lipanské ulici 86,8, v Kostnické ulici 78,8 a v Okružní ulici 183,7; v průmyslové zóně v Plynárenské ulici 71,3, v Macharově ulici 298,3 a v ulici Boženy Němcové 394 tun na čtvereční kilometr.

Roční průměry spadu, získané z jednotlivých měření,

se komplikovaně přepočítávají na srovnatelné hodnoty, nazývané "index znečištění". Za rok 1984 vychází z těchto počtů index znečištění v obytné zóně Kolína hodnotou 3 125,9, v průmyslové zóně 2 137,6 a vcelku index znečištění celého města Kolína hodnotou 2 898. V předcházejících dvou letech byly vypočítány pro celé území města indexy znečištění: předloni 4 137, vloni 2 879. Podle klasifikace platné pro celé území ČSSR se považuje ovzduší s indexem znečištění do hodnoty 180 za čisté, v hodnotách od 181 do 580 za znečištěné a v hodnotách přes 581 za nadměrně znečištěné. Podle této klasifikace patří ovzduší města Kolína do 3.kategorie jako vysoce nadměrně znečištěné.

Vedle měření spadu popílku sedimentační metodou, o němž jsem dosud hovořil, se měří v Kolíně na třech místech i znečištění ovzduší poletavým prachem, to je nesedimentujícím podílem prašnosti. V roce 1984 byly naměřeny celoroční hodnoty indexu znečištění poletavým prachem: na Riegrově náměstí 353, u polikliniky 185 a v Písečné ulici 218. Na stejných lokalitách bylo měřeno znečištění ovzduší kysličníkem siřičitým /SO₂/, v průměru za rok 1984 naměřeny tyto indexy znečištění ovzduší kysličníkem siřičitým: na Riegrově náměstí 117, u polikliniky 100 a v Písečné ulici 101. Podle platné klasifikace tohoto druhu znečištění při hodnotě indexu znečištění do 120 se považuje ovzduší za čisté, od 121 do 200 za znečištěné a nad 201 za ovzduší silně znečištěné. Podle této klasifikace by bylo možno ovzduší v Kolíně, znečištěné kysličníkem siřičitým, v roce 1984 považovat ještě za čisté.

V poslední kvartálu roku 1984 bylo v Kolíně započato ještě s měřením stupně znečištění ovzduší kysličníky dusíku, Na uvedených již třech stanovištích byly naměřeny tyto hodnoty: na Riegrově náměstí 108, u polikliniky 110 a v Písečné ulici 102.

Z celého hodnocení čistoty ovzduší v Kolíně v roce 1984, jak jsem je zde v podrobnostech uvedl, vyplývá, že stále trvá nadměrně vysoké znečištění ovzduší prašným spadem, i když má v posledních letech klesající tendenci, zatímco znečištění chemickými plyny zvolna ustupuje v souladu s klesajícím množstvím chemických exhalací hlavních znečišťovatelů.

Na menším průměru prašného spadu v roce 1984 /196,3 tun na čtvereční kilometr/ proti roku 1983 /209,8 t/km²/ má zásluhu Elektrárna Kolín a její "výrobní strategie". Od začátku roku 1984 je totiž v provozu v zálabské elektrárně kotel K 5, který je jako jediný v tomto závodě vybaven odlučovačem popílku; kotel K 3, který odlučovač nemá a byl dosud největším zdrojem úletu popílku, i celá výtopna Elektrárny-město, která také nemá odlučovače, zůstaly ve druhém pololetí 1984 ve studeném stavu jako nepoužitá záloha a na znečištění ovzduší se tedy nepodílely. Navíc bylo dohodnuto v případě nejvyšší nutnosti odebírat páru z výtopny koncernového podniku Koramo a neuvádět výše uvedené zdroje do provozu. Těmito organizačními opatřeními bylo dosaženo toho, že v roce 1984 se snížila exhalace popílku ze zdrojů kolínské elektrárny proti roku 1983 o 39 %, přesto že bylo v roce 1984 spáleno o 8 % více paliva než v roce

1983. Přes tato jistě vhodná opatření vypustily komíny kolínské elektrárny do ovzduší našeho města za celý rok 6 302 tuny popílků.

Z počtu pěti dosavadních největších znečišťovatelů ovzduší v Kolíně, kterým byl do konce roku 1983 předepsán sankční poplatek, vypadl letos závod Isol Kolín, který odstranil příčiny nadměrného znečišťování. V příštím roce ubudou v seznamu nadměrných znečišťovatelů ovzduší v Kolíně ještě závod Pražský cihelen, jehož provoz byl od září 1984 zastaven, a vojenská správa, která v příštím roce uvede do provozu novou kotelnu s novým komínem vybaveným mechanickými odlučovači popílků.

Řadu opatření ke snížení exhalací provedly v roce 1983 a 1984 také Lučební závody v obou svých provozech v Kolíně II i v Kolíně IV. Dosáhly pronikavého snížení exhalací kysličníku siřičitého o 80,5 % proti roku 1982. Provedly generální opravu kontaktní stanice, v níž nainstalovaly nové výměníky a odstranily průniky kysličníku siřičitého do kysličníku sírového a tím i jeho ztráty komínovými exhalacemi. Po sedmi letech vyměnily vanadiovou kontaktní hmotu, čímž byl obnoven opět vysoký stupeň přeměny kysličníku siřičitého na kysličník sírový. V roce 1983 také snížily objem výroby kyseliny sírové o 7 423 tun ročně. V cechu II - draslovce dosáhly snížení exhalace kyanovodíku o 22 % . Na realizaci opatření ke snížení škodlivých emisí vynaložily Lučební závody v obou svých provozech v roce 1983 celkem 5,6 miliónu korun a v letošním roce 2,74 miliónu. V roce 1984 dosáhly dalšího snížení emisí do ovzduší našeho

nekonečna zhoršovat působením výroby životní prostředí města, ale na druhé straně je i dokladem toho, že dostupné technické možnosti podniků nejsou ještě zdaleka vyčerpány.

Stav znečištění ovzduší města exhalacemi soustavně již po řadu let sleduje a měří Okresní hygienická stanice v Kolíně. Kromě měření provádí analytické rozborů hodnot naměřených automatickými přístroji na stálých stanovištích a jejich vyhodnocování. Sedimentační gravimetrickou metodou měří prašný spád na šestnácti měřicích místech rozložených v hexagonální síti tak, aby bylo rovnoměrně zachyceno a pokryto celé zabydlené území města. Na měřicích stanovištích se měří znečištění ovzduší sedimentem popílku a sazí z průmyslových i domácích topenišť a částic prachu rozvířených větrem i dopravním ruchem z městských komunikací. Naměřené hodnoty jsou tedy odrazem technické úrovně průmyslových i domácích zdrojů tepla i čistoty komunikací a ostatních veřejných prostranství města. Množství prašného spádu se měří v tunách na jeden čtvereční kilometr, množství poleťavého prachu /nesedimentujícího/, množství kysličníku siřičitého a množství kysličníků dusíku se měří v miligramech na jeden čtvereční metr. Výsledky měření slouží jednak potřebám města k nátlaku na největší znečišťovatele, jednak celostátnímu statistickému vyhodnocování. Proto jsou všechna měření zasílána k centrálnímu zpracování na počítači.

Důležitou složkou ochrany životního prostředí je i ochrana čistoty podzemních vod. V roce 1984 byla vyhlášena ochranná pásma všech zdrojů pitné vody pro město Kolín. Zá-

tanových iontů se pohyboval po celý rok v mezích povolené hodnoty, obsah amonných iontů však překročil povolenou mez až na hodnotu 1,6 mg/l. Zlepšení nastane až po zavedení aerace surové vody v úpravně na Vinici.

Pitná voda ze studní u Štítar měla po celý rok stále dobrou kvalitu vyhovující československé státní normě.

Dalším komponentem životního prostředí je veřejná zeleň. Na konci roku 1984 měly plochy veřejné zeleně ve městě celkovou rozlohu 296 000 čtverečních metrů, z této výměry však byla intenzívně obhospodařována jen plocha dvaceti pěti tisíc čtverečních metrů, to je například Fučíkův park a prostranství kolem sekretariátu OV KSČ. Příměstské lesy, započítané do veřejné zeleně města, mají plochu 99 000 m². Na jednoho obyvatele města připadá plocha 9,6 m² veřejné zeleně, což je málo. Pro porovnání: Praha má průměr 10,6, Vídeň 23 m² a Moskva 50 m². V letošním roce přibýlo 2 000 m² veřejné zeleně úpravou bývalé zahrady Okresního podniku služeb v ulici 5.Května v Kolíně II, ale současně bylo ztraceno 7 000 m² rozšiřováním silničního průtahu městem a výstavbou tělocvičny v Borkách v parku Klementa Gottwalda.

Péče o veřejnou zeleň patří do sféry povinnosti Technických služeb města Kolína /TSMK/, kterým vydatně pomáhají občanské výbory organizováním dobrovolných brigád občanů zejména při jarních a podzimních národních směnách. V roce 1984 bylo v Kolíně společným úsilím TSMK a občanů vysázeno 3 173 keříků růží, 1 515 okrasných keřů, 1 093

listnatých a 248 jehličnatých stromů. TSMK vysadily ve městě patnáct tisíc letniček a osm tisíc dvouletých květin. Současně však 731 stromů ve městě vykácely v důsledku prováděných staveb, stromů, které překážely občanům nebo občanským výborům a stromů poškozených vichřicí dne 23. listopadu 1984.

Aby péče o veřejnou zeleň byla na žádoucí odborné úrovni, objednal Městský národní výbor u Krajské organizace pro rozvoj veřejné zeleně v Žehušicích vypracování koncepce dalšího rozvoje veřejné zeleně v Kolíně, podle níž se bude napříště provádět jak rozšiřování zeleně ve městě, tak její postupná rekonstrukce. Vzhledem ke škodlivým exhalacím průmyslových závodů do ovzduší budou vysazovány ve městě odolnější druhy stromů a keřů v ulicích a na veřejných prostranstvích. Současně zpracovává Krajský projektový ústav v Praze jako součást nového územního plánu Kolína generel zeleně ve městě. Bude mít tedy Kolín dosti odborných podkladů k tomu, aby v příštích letech plochy veřejné zeleně rozšířil.

V roce 1984 byly na péči o veřejnou zeleň ve městě vynaloženy finanční prostředky ve výši 877 000,-- Kčs.

Další důležitou součástí životního prostředí je příměstská rekreace. Na tomto úseku se letos pustil Městský národní výbor do dalekosáhlého plánování. Dal zpracovat a na schůzi rady MěstNV dne 4. prosince 1984 schválil "Koncepci předměstské rekreace". Koncepce navrhuje úpravy a využití těchto lokalit ve městě či jeho nejbližším okolí:

tam byla zrušena vojenská střelnice po odchodu posádky z býv. kasáren na náměstí. Návrhů na úpravu ostrova se během [redacted] ěch let vystřídalo mnoho a pestré bylo také využívání ostr[redacted]va: cvičilo se tam, hrálo se tam divadlo, pořádaly se tam [redacted]po- lečenské podniky, slavil se tam první máj, na Labi se [redacted]ořá- daly "Benátské noci" atd.; mne samotného dodnes mrzí, [redacted]e jsme tam před osmi lety nevybudovali přírodní kino, kt[redacted]rému by tam mnohem lépe svědčilo než ve Fučíkově parku, kde [redacted] je jeho provoz stále předmětem stížností obyvatel, bydlic[redacted]ch v jeho blízkosti. A to s tou lávkou přes pravé rameno [redacted]abe z ostrova na zálabský břeh není také vůbec nový nápad, [redacted] ale starý už sto let. Pokud jsme mohli zjistit, poprvé dal [redacted]ávrh na postavení takové lávky v městské radě doktor Radimsk[redacted]ý v roce 1883, potom o něm městská rada i obecní zastupit[redacted]el- stvo jednalo mnohokrát, naposledy v roce 1928, kdy dok[redacted]nce byly v rozpočtu vyčleněny finanční prostředky na přípr[redacted]vné práce spojené se stavbou této lávky. Když se nepostavi[redacted]a tehdy, kdy po Labi kromě vorů neplula žádná plavidla, [redacted]e málo pravděpodobné, že by se postavila dnes, kdy naše [redacted]a- be je frekventovanou dopravní trasou mnoha nákladních [redacted]odí proplovajících tuďy denně ze severočeského hnědouheln[redacted]ho revíru s uhlím do Chvaletické elektrárny.

V letošním roce již začaly TSMK s průřezem stromů [redacted] na ostrově a v prvním pololetí opravily železnou lávku ve [redacted]loucí z městského břehu na ostrov. Byly zde také provedeny p[redacted]í- pravy k vybudování sportoviště pro učně Středního odbor[redacted]ného učiliště Okresního stavebního podniku a tak zvané "ste[redacted]ky zdraví" ve spodní, západní polovině ostrova.

Neštěstím Kmochova ostrova je stálé zanášení bahnem labského ramene mezi ostrovem a městem. Letos ve druhém pololetí se začalo /po kolikáté již ?/ s bagrováním nánosů bahna a čistilo se toto rameno. Práci prováděl závod Povodí Labe Hradec Králové, ale dostal se proti proudu jen k lávce a dále nemohl, protože pod lávkou neproplul. Městský národní výbor projednával se zástupcem závodu Povodí Labe probourání hráze, která spojuje horní špicí ostrova s městským /levým/ břehem Labe, aby se rameno stále nezanášelo. Ani toto není nový nápad, odstranit hráz, která tu byla postavena při regulaci Labe ve třicátých letech. Nejdříve byla hráz souvislá, takže se mohlo suchou nohou přejít z města na ostrov, aniž by se šlo po lávce. Později, když se začalo rychle zanášet levé rameno Labe, byla hráz přerušena nehlubokou vpustí, která však zanášení ramene nezabránila, jen ho trochu zpomalila. Návrh na úplné odstranění hráze padl také již téměř před padesáti lety, ale byl zamítnut, protože podle úsudku odborníků by se potom zase zanášelo pravé rameno Labe mezi ostrovem a Zálabím, kudy vede trasa lodní plavby. Pamatuji na dobu před regulací Labe a spojení ostrova s městským břehem touto hrází, že Labe bylo pod lávkou tak hluboké, že odvážlivci skákali z lávky do vody. Naproti tomu při menším stavu vody v Labi se dalo přejít ze zálabského břehu u bývalého letního sokolského cvičiště na tak zvanou Polákovu pustinu na městském břehu a my kluci jsme se nenamočili ani k pasu, dospělým sahala voda jen nad kolena.

Dnes pod lávkou šlapou bahno labutě a vodní slípky.

Dalším místem předměstské rekreace kolínských obyvatel byly odedávna zálabské Borky. Město kdysi skupovalo soukromé pozemky až se mu podařilo vytvořit zde souvislý komplex lesů, který pak udržovalo jako lesopark, dalo tam zřídit pískem sypané cesty, lavičky, altánky a různé tělovýchovné organizace tam postupně vybudovaly svá hřiště. Borky město pečlivě udržovalo, takže tam bylo opravdu radost chodit a pobývat. Potom Borky převzal podnik Státní lesy, polesí Nymburk, začal v nich těžit dříví a Borky nechal pěkně zpustnout. Nyní na mnohé připomínky občanů se již po řadu let jedná a jedná se Státními lesy, aby Borky vrátily městu, které je chce opět upravit jako lesopark pro rekreaci svých obyvatel. Koncepce předměstské rekreace, která již byla pro tento prostor také vypracována, počítá s touto úpravou během příští pětiletky a v prostoru mezi silnicí Kolín - Veltruby a Labem umísťuje centrální sportovní stadion, navazující na postavenou již dřevěnou sportovní halu v Gottwaldových sadech. Počítá také s úpravou cesty pro pěší po labském břehu od mostu až k tenisovým hřištím, která bývala také dříve pěkně udržována, každý rok sypaná na jaře čerstvým pískem a byla místem, kde se zejména v neděli odpoledne procházely celé zástupy kolínských občanů, protože tu byla příjemná procházka podél Labe až do tak zvaného "Roztrhaného lesa" a dále do Klavar. Víím, že se ty doby procházek hustých zástupů po labském břehu již nevrátí, protože si lidé už zvykli na jiný způsob života a Kolínse zvláště o sobotách a nedělích vyliďňuje, lidé jezdí auty za rekreací do svých chat a chalup na Sázavě a do hor, ale

město tam zřídilo vodní pláž a postavilo pavilón se šatnami, zařízením pro občerstvení a bytem pro plavčíka. Objekt rychle chátrá, také se těžko hledá někdo, kdo by tam na samotě bydlel a objekt udržoval. Koncepce příměstské rekreace tam navrhuje zříditi autokemp s dřevěnými chatami pro ubytování a prostorem pro stanování.

Spontáně vzniklo nové koupaliště na vodní ploše po těžbě písku u Hradištka; Kolíňáci se tam prostě začali chodit koupat, i když tam žádné koupalištní zařízení nebyla a dokonce tam bylo koupání zakázáno. Koncepce příměstské rekreace tam navrhuje úpravu pláží, zatravnění přilehlých ploch a výsadbu rychle rostoucích stromů, aby tam byl nějaký stín. Technické služby města Kolína tam mají zříditi záchody a zajistit úklid, spotřební družstvo Jednota pak tam má v sezóně zajistit občerstvení.

Další veliká vodní plocha vznikla po vytěžení štěrko-písku východně od města za droždárnou při Starokolínské silnici. Má sloužit a již slouží kolínským vodákům, kteří tam svépomocí vybudovalo pěknou loděnici a středisko vodních sportů, jejichž provozování na hlavním řečišti Labe je zakázáno pro velkou frekvenci nákladních lodí. V současné době je celý areál vybudován asi ze dvou třetin a bude třeba ještě asi nákladu jednoho miliónu korun na jeho dobudování. Tomuto areálu vodních sportů dal kdosi kdysi ještě při jeho projektování strašný název "Sandberk" asi v domněnku, že toto území neslo dříve takový pomístní název. To ovšem

není pravda, nejedná se o žádné historické pojmenování toho místa, na žádných starých mapách Kolína jsem je nenašel. Jde pravděpodobně o jméno, vzniklé za druhé světové války z čistě hantýrky. Toto území je na starých mapách označováno pomístním jménem jako "Zadní rybník" a ne jinak. Nemohu pochopit, že lidé vzdělaní stále tvrdošíjně používají názvu "Sandberk", který navíc ještě komolí na "Santberk" nebo "Santperk" nebo dokonce "Sanperk" a používají ho na úředních aktech, ve zprávách předkládaných orgánům, v tisku, na vývěskách a na plakátech. ~~Vždyť takové zkomolené německé slovo nemá co dělat v našem čistě českém kraji. Není to už jen necitlivost k českému jazyku, ale snad duševní méněcennost takových lidí, kteří stále lpějí na tak ošklivém názvu tak hezkého místa, tím spíš, že celý areál vodních sportů je určen především pro mladé lidi, kteří si ho také sami budují. Tím je to větší hřích, protože mládež dnes rychle a ochotně přejímá vše cizí do svého způsobu mluvy.~~

Hezkou oblastní příměstské rekreace je prostor okolo rybníka Peklo. Rybník zde byl obnoven někdy v padesátých letech vybudováním nové hráze na pekelském potoku; do té doby zde naše generace pamatovala jen louku a sem tam nějaký strom, byla tam i studánka s dobrou vodou a říkalo se tomu pekelské údolí. Rybník Peklo je dnes chovným rybníkem ve správě místní organizace Českého rybářského svazu v Kolíně. V loňském roce byla zahájena akce odbahnění rybníka a práce pokračovaly i letos. Celkové náklady na odbahnění, jehož projekt vypracovalo Projektové středisko Českého ry-

Báňského svazu v Přelouči, činí 1 755 000,-- Kčs. Práce provádí Strojně traktorová stanice Český Brod. Bahno vytěžené z rybníka se odváželo na pole Státního statku Kolín, Jednotného zemědělského družstva Křečhoř a do kompostů v Nové Vsi a ve Velimi.

S celou oblastí okolo rybníka Peklo se počítá pro předměstskou rekreaci především obyvatel sídliště, odkud je tam nejbližší. V budoucnu se tam mají zřídit procházkové trasy s místy pro odpočinek vybavenými lavičkami.

Krásnou oblastí příměstské rekreace by se bez větších nákladů mohlo stát Štítarské údolí. Koncepce příměstské rekreace počítá v tomto prostoru s úpravou cest, vytvořením rekreační běžecké trasy "areálu zdraví", vybudováním nového okruhu cyklokrosu, úpravou fotbalového hřiště a využitím svahů pro zimní sporty, lyžování a sánkování, pokud ovšem bude v Kolíně v zimě sníh. V této oblasti je ještě hodně možností pro příměstskou rekreaci, ale její další rozvoj není dosud dostatečně ujasněn.

Oblastí, která by mohla bez jakýchkoli podstatných úprav sloužit polodenní i celodenní rekreaci kolínských občanů, je souvislý komplex lesů v prostoru Konárovic, Jelena a Býchor. Nebylo by to opět nic nového, pamatuji se, že jako děti jsme tam chodívaly s maminkou a tatínkem několikrát v roce, šlo se přes Vinici na Jelen a pak do Konárovic, kde v hospodě "Na vyhlídce" měli vždy dobré pivo. Dnes využívají těchto lesů kolínští obyvatelé ke

krátkodobé rekreaci, jezdí auty a parkují na silnici z Jeleny do Bělušic a procházejí se po lese. Zvláště v době, když rostou houby, je tam několik desítek aut v sobotu, v neděli ale i ve všední dny. Je tam opravdu krásně ve všech ročních obdobích, na jaře, v létě, na podzim i v zimě a je tato oblast dobře přístupná a dosažitelná motoristům. Je tam třeba jen ještě vyznačit více pěších tras a na okraji celé oblasti vyhradit místa pro parkování motorových vozidel. Podobný vhodný prostor pro krátkodobou příměstskou rekreaci poskytuje i Polepské údolí.

Kolín je z hlediska možností příměstské rekreace poměrně šťastným městem, neboť v jeho okolí i na samotném jeho obvodu je řada míst, vhodných pro rekreaci jeho obyvatel. Je třeba je jen upravit a udržovat, aby mohla lidem sloužit a zlepšovat jejich životní prostředí. Vypisoval jsem dopodrobna všechny záměry obsažené v přijaté Koncepti příměstské rekreace, abychom mohli v příštích letech sledovat, jak jsou plněny a uváděny v život.

V rámci ochrany životního prostředí nastoupil nyní Městský národní výbor energický boj proti hluku a vibracím. Rada Městského národního výboru na svém zasedání dne 4. prosince 1984 projednala a schválila "Rozpracovaný soubor opatření ke zlepšení ochrany proti hluku pro období 8. pěti-letky v Kolíně". Materiál obsahuje řadu opatření a dobrých návrhů, jejichž splnění by výrazně přispělo ke snížení hluku ve městě, jako například postupné přemísťování hlučných

provozů z obytných oblastí města, omezování hluku z provozu na komunikacích, nahrazování nezpevněných a dlážděných vozovek povrchem z asfaltobetonu a budováním mimoúrovňových křižovatek, vyloučením těžké nákladní automobilové dopravy z obytných zón města atd. Ke snížení hluku ve středu města bezesporu přispělo zřízení zóny klidu na náměstí Obránců míru a v přilehlých ulicích. Neúměrnému hluku z provozu motorových vozidel mají zabránit i pravidelné prohlídky technického stavu vozidel, prováděné dopravním inspektorátem Veřejné bezpečnosti, při kterých nejsou dále připuštěna k provozu vozidla, působící nadměrný hluk.

Ochraně před nadměrnou hlučností je věnována maximální pozornost již při schvalování a povolování nových staveb. Stavby obytných domů se nepovolují v blízkosti hlučných provozů a naopak hlučné provozy se nepovolují stavět v blízkosti obytných domů. Přes tyto zásady, nebo jejich porušením, vznikly v poslední době ve městě objekty, které jsou novým zdrojem nebezpečného hluku. Je to například tak zvaná mobilní výtopna "Heidelberg" umístěná v obytné zóně v areálu plaveckého stadiónu, postavená vloni a uvedená do provozu v letošním roce. Kotel je zařízen na zemní plyn a jeho provoz je stále nadměrně hlučný, třebaže už bylo letos provedeno několik opatření ke zmírnění hluku, například ukotvení ventilátoru pružnými elementy, přerušení potrubí na odvod spalin do komína pružnou tlumicí vložkou, hmotná výstuž komína proti vibracím, úprava hořáku a jiné. Těmito opatřeními byla snížena hladina hluku asi o dva decibelly, ale zůstává stále ještě hlučnost 52 dB, což je vy-

soko nad limitem stanoveným hygienickými předpisy. Odborníci navrhnou buď vybudovat protihlukovou clonu anebo celý objekt vytopny obezdít. Každé z obou opatření je velice obtížné a drahé. Výrobce tvrdí, že hlučnost kolínského kotle je ojedinělá a vyjimečná u tohoto druhu kotlů a je způsobena odlišnou úpravou kouřovodu a špatným umístěním komína. A tak nový moderní zdroj tepla pro vytápění bytů v sídlišti nemůže být využíván na plný výkon. Závod Tatra Kolín, který byl dodavatelem kotle, přislíbil vyrobit a namontovat zvláštní tlumič, který by snížil hluk při najíždění kotle do provozu po zapálení hořáků, který je největší.

Podobný problém se projevil i u nového kotle čís.5 v zálabské elektrárně; i sem přislíbil závod Tatra Kolín namontovat podobný tlumič. Při roztápění kotle a uvádění do provozu se musí vzniklý přetlak páry regulovat vypouštěním do ovzduší, což je provázeno velikým téměř děsivým hlukem, který vyvolává pocit, že všechno musí každým okamžikem vyletět do povětří. Naštěstí se počítá s téměř nepřetržitým provozem tohoto kotle, takže tento nepříjemný hluk při vypouštění přetlaku páry v souvislosti s jeho najížděním do provozu bude jen výjimkou.

Dalším zdrojem hluku v obytné zóně je provoz ventilátoru odsávače prachu v provozu závodu Isol v Brankovické ulici na Zálabí. Při výrobě lignátových desek je odpad a prach odsáván výkonným ventilátorem do cyklonového odlučovače, což působí veliký hluk. Závod se snaží o snížení hlučnosti tohoto zařízení, ale její odstranění se mu dosud nepodařilo. Letos přemístil celé zařízení z vysoké ocelové

konstrukce na betonový sokl, což přineslo snížení hlučnosti o 6 decibellů. V plánu má závod pořídít nad celým agregátem protihlukovou kapotáž.

Ještě o jednom komponentu, který ovlivňuje zdravé a pěkné životní prostředí, se zmíním, a to o skládkách tuhých domácích odpadků. To je v Kolíně již letitý problém, jehož řešení ztěžuje ten fakt, že v okolí města už není žádný vhodný prostor pro tak rozsáhlou skládku, jakou město potřebuje. V minulosti vznikla v okolí města i v samotné jeho zástavbě řada tak zvaných "černých skládek", z nichž jen některé se podařilo během let likvidovat v usilovné spolupráci s Českým svazem zahrádkářů, zásluhou Technických služel města Kolína a jiných organizací. Černé skládky je nešvar, který způsobují nezodpovědní a mohu říci přímo líní občané, kteří odpadky a staré haraburdí ze své domácnosti vyvezou prostě tam, kam se jim to hodí, jen když se toho rychle a snadno zbaví. "Úřední", oficiální skládkou odpadků z města je skládka na vrchu Vinice. Pro zajímavost, kdysi se tento kopec jmenoval "Skřivánčí vrch", tento poetický název se už pro něj nehodí, dnes tam nad rozsáhlou skládkou všemožného odpadu už jistě skřivan nezaspívá.

Na vinickou skládku se vozí odpadky z města od ledna 1971, od doby, kdy byla ukončena závážka hluboké trojúhelníkové louky, vzniklé vybudováním hráze regulovaného Labe, navážkou Starokolínské silnice a náspem Severozápadní dráhy v nájezdu na železniční most. Pamatuji se na tento prostor, jaký byl ještě před tím, než se tam s navážkou začalo.

Jednou před lety tam postavil "šapitó" cirkus Kludský a když odejel, zůstaly tam po něm tři kruhy vedle sebe, které vyšlapali cvičení koně ve třech manéžích; ty kruhy tam byly znát ještě po řadu let. Tehdy tudy po Starokolínské silnici kolem lázní vedla jedniná cesta na kolínské nádraží, které bylo postaveno jako ostrov mezi kolejemi tak zvané Státní dráhy a Severozápadní dráhy. Po každé podzimní záplavě, velké vodě na Labi, tam zůstala stát voda, která zaplnila celý trojúhelníkový prostor, a v zimě, když zamrzla její hladina, tam bylo pěkné kluziště, kam chodli bruslit celý Kolín. Ale vraťme se do současnosti, ke skládce odpadků na Vinici. Třebaže se tam vozí odpadky už třináct let, skládka ještě není "úředně" povolena. Nyní objednalo město vypracování projektu této skládky u Agroprojektu Pardubice, středisku ve Vysokém Mýtě, který již vypracoval projektový úkol, za stavovací studii a geometrický plán řízené skládky a letos probíhala důležitá schvalovací řízení. Bude třeba vykoupit pozemky od několika jejich majitelů a požádat o vynětí těchto pozemků z lesního a zemědělského půdního fondu. Doufejme, že po patnácti letech provozu této skládky se konečně podaří, aby řízená skládka odpadků na Vinici byla úředně povolena a tím legalizována. Ale to bude už pomalu naplněna a zase nebude kam odpadky z Kolína vozit.

Těch součástí, vlivů a faktorů, které ve svém celku vytvářejí, zlepšují či zhoršují to, čemu říkáme harmonický rozvoj společnosti i osobnosti, vysoký standart životního stylu, variabilita způsobu života, psychická rovnováha je-

dince jako člena společnosti, pocit bezpečí a bezkonfliktní perspektíva rozvoje, souhrnem životní prostředí, je mnoho, nejsem ani schopen a není mým úkolem je zde všechny uvádět. Vybral jsem jen některé, na nichž jsem chtěl dokázat, s jakou péčí, starostí a vynakládáním finančních prostředků ovlivňuje dnes Městský národní výbor v Kolíně tvorbu, udržování a zlepšování životního prostředí města a jeho obyvatel. Toto úsilí dokumentuje i usnesení rady Městského národního výboru v Kolíně ze dne 9. října 1984, jímž uložila vedoucímu odboru výstavby: "nepovolovat zahájení staveb, pokud nebude zajištěna finančními limity, prostředky a stavebními kapacitami včasná realizace podmiňujících investic, určených k ochraně životního prostředí tak, aby tyto stavby byly uvedeny do provozu současně a nepřipustit etapizaci nebo členění staveb, které by vedly k odsunu výstavby, určené k ochraně životního prostředí." Plněním tohoto usnesení bude zajištěno, že stavby, které je nutno realizovat pro snížení či zamezení negativního vlivu stavby hlavní na životní prostředí, budou zabezpečeny spolu se stavbou hlavní tak, aby nedocházelo k jejich oddalování či upuštění od jejich realizace vůbec a tím ke zhoršení životního prostředí ve městě.

V E Ř E J N Ý P O Ř Á D E K V E M Ě S T Ě

Starost o zachování a neporušování veřejného pořádku ve městě je v náplni práce nejen příslušníků a orgánů Veřejné bezpečnosti, ale i všech orgánů Městského národního výboru a jím řízených organizací. Plenární zasedání Městského národního výboru přijalo dne 15.června 1982 "Plán komplexních opatření proti negativním vlivům na léta 1982-1986", který zavazuje všechny zúčastněné orgány činit potřebná opatření v prevenci proti porušování veřejného pořádku a trestní činnosti osob a v případě zjištění takových činů a jednání učinit vše k jejich potrestání. Přesto se trestná činnost v Kolíně v roce 1984 opět mírně zvýšila.

V roce 1984 vyšetřovalo Obvodní oddělení Veřejné bezpečnosti v Kolíně 591 trestných činů, z nichž 515 objasnilo

společenským tancem bez kouření a konzumace alkoholu, pořádá nealkoholické a nekuřácké diskotéky. Na druhé straně však jiné organizace, zvláště restaurační, které mají zájem na zvýšené tržbě od účastníků zábav, tato opatření porušují a naopak vytvářejí pro mládež prostředí, v němž se kouří a pije. Městský národní výbor jim musel nakonec pohrozit, že nedojde-li k nápravě, nebude jim pořádání diskoték, zejména v hotelu Savoj a v Žernosecké vinárně nadále povolovat. Ke zvýšené konzumaci alkoholu, zejména tvrdého, dochází pak při společenských plesech a tanečních zábavách dospělých, třebaže je na nich zakázáno zákonem čís. 120/62 Sb. alkoholické nápoje prodávat a konzumovat. Když se účastníci těchto plesů a tanečních zábav obávají, že by číšníci chtěli dodržovat ustanovení tohoto zákona a neprodávat při těchto podnikcích alkoholické nápoje, prostě si je s sebou přinesou a po takové zábavě nebo plesu pak zůstane v sále pěkné množství prázdných láhví po tvrdém alkoholu, který účastníci zábavy proti zákonu zkonsumovali. V Okresní protialkoholní poradně se letos ocitlo 185 kolínských občanů, jako notoričtých alkoholiků, z toho bylo 167 mužů včetně dvou mladistvých a 18 žen. Dobrovolnou protialkoholní léčbu absolvovalo 8 mužů a jedna žena, povinnou ambulantní léčbu, nařízenou rozhodnutím sociálního a zdravotního odboru Okresního národního výboru, absolvovala jedna žena a ochrannou léčbu, nařízenou okresním soudem, absolvovalo 6 mužů a jedna žena. Ústavní léčbu v protialkoholní léčebně v Křesmonosích absolvovali dobrovolně jeden muž a jedna žena, povinně na základě soudního rozhodnutí jedna žena. Celkem se tedy podrobilo

dalších 57 malých požárů, při nichž nezasahovaly požární útvary a při nichž nevznikla žádná větší škoda.

V samotném městě Kolíně bylo v roce 1984 24 požárů, při nichž byla způsobena škoda za 98 250,-- Kčs. Hořelo v těchto objektech: v závodě Laktos hořelo v sušicí věži, škoda 300,-- Kčs, požár v zahradním domku v Kolíně VI způsobil škodu jen za 100,-- Kčs, rodinný domek v Kolíně III, Havelcově ulici utrpěl škodu 4 900,-- Kčs, rodinný domek v Kolíně V., Na skále bez větší škody, elektrická lokomotiva v železniční stanici Kolín s nepatrnou škodou za 100,-- Kčs, oddělení silikonů v Lučebních závodech bez vyčíslené škody, ubytovna v Kolíně II, ulici Nad zastávkou, škoda 2 000,--, železniční vagon ve stanici Kolín, škoda 300,-- Kčs, sklep v domě v Kolíně V., Macharova ulice, škoda žádná, železniční vagon ve stanici Kolín, škoda 33 500,-- Kčs, trafostanice v Kolíně, škoda 50 000,-- Kčs, staveniště v podniku Tesla Kolín se škodou 500,-- Kčs, další železniční vagon v kolínské stanici, škoda 1 700,-- Kčs, a ještě další železniční vagon tentokrát beze škody, vypalovací pec v podniku Frigera Kolín také beze škody, sklep v Kolíně IV, Křstnická ulice, škoda žádná, tlakové láhve v železniční stanici Kolín, škoda 500,-- Kčs, kamna v Kolíně IV, Zengrova ulice, škoda 950,-- Kčs, nákladní auto, škoda 1 500,-- Kčs, tlakové láhve ve Frigeře, škoda 200,-- Kčs, sklad v nemocnici, škoda žádná, kabel v závodě Tatra Kolín, škoda 800,-- Kčs, sklep v Kolíně II, ulice Budovatelů beze škody a ještě další vagon v železniční stanici Kolín se škodou 900,-- Kčs. Nejvíce požárů bylo v železniční stanici Kolín, kde hořelo

celkem sedmkrát, pět vagónů, jedna elektrická lokomotiva a jednou přepravované zboží; největší požár, pokud jde o výši způsobené škody, byl požár kolínské trafostanice, kde oheň způsobil škodu padesát tisíc korun, největší hodnota, přes čtyři ačtvrt miliónů korun, byla zahráněna včasným zásahem požárních sborů při požáru v sušicí věži v závodě Laktos na Zálabí, ale nejtragičtější byl požár ve výrobě silikonů v Lučebních závodech, kde sice nevznikla žádná škoda, ale zahynuli dva lidé.